

brat *frančišek* 5

ZEMLJA

SEPTEMBER: KRALJICA DRUŽINE

OKTOBER: ŽENA MOLITVE

»Zemlja je kot zelo živahno
velemesto, kjer se vedno
nekaj dogaja in spreminja.«

- 3 Urednikova beseda
- 4 Frančiškova duhovnost
Sestra zemlja
- 6 Naša evangelizacija
Marija in mi v letu 2017
- 12 Iz naših družin
Zaobljube OFS na Kostanjevici
80. rojstni dan s. Karmele Radovanović
Odrasli skavti v Benetkah
na prazniku Redentore
- 19 Frančiškov svetni red
Svet pokrajinskega bratstva Ljubljana
Pokrajinski tabor OFS MB
Ivana Orleanska
- 23 Mladi Frančišku
Volilni kapitelj Frančiških otrok in FRAMA
- 24 Pravičnost in mir
Generalna skupščina Združenja pro Terra
Festival »Pod stolpom« v Betaniji
Betanija je »dom prijateljstva«
- 28 Razvedrilo
Nagradni mozaik
- 29 Korenine in sadovi
Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška (31-32)
- 33 Sveta dežela
Restavriranje stvarnega kraja, da bi ohranili
vero: odprtje obnovljenega Božjega groba
»Pomagajte nam prinesiti luč kristjanom
v Gazi«: klic župnika p. Maria Da Silve
Novice iz Sirije: »Vračamo se domov,
a še ni končano!«
Ne boj se stopiti na neznano pot,
da bi dosegel nepoznane cilje
Švica
Romanje Gnidovčeva pot

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA
(OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj:

Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zb/

Za založbo:

Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:

Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančiškov svetni red);
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto: revija.bf@fsr.si
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Fani Pečar OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:

Aleš Porenta

Fotografije:

Naslovka: Zemlja, Peter Skoberne
Ostalo: Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:

Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.200

Naslov uredništva:

Ul. škofa Maksimilijana Drževiča 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na:

Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana

TRR SI56 0430 2000 3307 102 NOVA KBM d.d.;
sklic na 00 700-17.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Jesenski čas na najčudovitejši način pokaže, kako nas naša sestra Zemlja »hrani in nam gospodinji, in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjem,« kot je zapisal sv. Frančišek Asiški v svoji *Hvalnici stvarstva*. Sadovi trdega dela na polju, v vinogradih in sadovnjakih razveseljujejo obraze kmetov, čeprav so mnogokrat zdesetkani zaradi pozebe, suše in toče. Zemlja je pač »življenjski sistem«, in če jo »tepemo« na eni strani, nas udari nazaj po drugi.

Jesenska številka revije Brat Frančišek nam prinaša razmišljanje o sestri Zemlji, ki ga je zapisal naravovarstvenik dr. Peter Skoberne OFS.

Rubrika *Naša evangelizacija* nam prinaša razmišljanji Valentine Ščuka OFS o Mariji za september (Kraljica družine) in oktober (Žena molitve).

V ljubljanskem pokrajinskem svetu OFS so sklicali volilni kapitelj, mariborsko pokrajinsko bratstvo pa je imelo tabor v Vidmu pri Ptujju. Preberite si, kako so se imeli.

Med znanimi člani OFS bo tokrat predstavljena slavna Ivana Orleanska, ki je bila najprej razglašena za nevernico, kasneje pa za svetnico.

V rubriki *Iz naših družin* preberite o zaobljubah v krajevnem bratstvu OFS na Kostanjevici, o praznovanju 80-letnice s. Karmele in še kaj.

Na volilni kapitelj vabijo tudi pri Frančiških otrocih in mladini. Podprimo jih z molitvijo.

800-letna prisotnost bratov frančiškanih v Sveti deželi je tudi v današnjem času v veliko pomoč pri vzpostavljanju pravičnosti in miru, še posebno v opuščeni Siriji.

Drage bralke in bralci, želim vam lepo praznovanje praznika sv. Frančiška, da bi po njegovem zgledu imeli radi vse stvarstvo in skrbeli zanj z ljubeznijo in spoštovanjem!

Vse dobro! Br. Janez Papa

Sestra zemlja

Ob besedi »zemlja« najprej pomislim na naš planet. Zemlja je v prvi vrsti edino bivališče in prevozno sredstvo človeštva v vesolju, ko se z vrtoglavo hitrostjo dobrih 100.000 km na uro gibljemo okoli Sonca. Tega se seveda sploh ne zavedamo, kakor se nam zdi samoumevno tudi, da imamo na tej vesoljski ladji na razpolago vse, kar potrebujemo za življenje.

Vse življenje na Zemlji se odvija na tankem sloju površja: v ozračju, vodah in v tleh. Če bi Zemljo primerjali z breskvijo, potem bi bila njena lupina živi sloj našega planeta, neločljiv preplet vseh treh sestavin. In prav od vseh treh je odvisen naš obstoj. Najprej pomislimo seveda na vodo in zrak, saj brez vode in dihanja gotovo ne more biti življenje. Kaj pa tla? Zakaj bi bila plast razpadajoče Zemljine površine tako pomembna? Že ime, ki se le po mali začetnici razlikuje od imena planeta, na katerem živimo, daje slutiti, da je bila za naše prednike zemlja dragocena, zavedali so se, da so od nje življenjsko odvisni.

Zemlja je zakladnica rudninskih snovi, ne le tistih, ki jih pridobivamo v rudnikih, ampak tudi tistih, ki so v majhnih količinah potrebne za presnovo. Brez teh snovi ne morejo potekati kemični procesi. Brez njih ni rasti, brez rasti in razmnoževanja ni rodovitnosti, ni življenja.

Zemlja spominja na veliko skladišče surovin. Če nadaljujemo s primerjavo našega načina življenja, je zemlja podobna industrijski coni, ki omogoča razvoj rastlin, daje ji na razpolago prostor, vodo, možnost pritrditve, mineralne surovine. Hkrati je tudi dom drugim živim bitjem: od mikroskopsko majhnih

drobnoživk (bakterije, virusi ...), gliv, žuželk, glist, deževnikov, stonog, pa vse do sesalcev, kot sta na primer krt in rovača.

Zemlja je kot zelo živahno velemesto, kjer se vedno nekaj dogaja in spreminja. Temu velemestu rečemo tudi prst. Prst omogoča rast in razvoj, po drugi strani pa tudi zmore pospraviti vse, kar na njeni površini ali v notranjosti odmre. Vse se pospravi, razstavi in dà na razpolago v ponovno uporabo. Nič ne gre v nič, popoln primer krožnega gospodarjenja.

Ali ste kdaj pomislili jeseni v gozdu, kaj se zgodi z debelo plastjo odpadlega listja? Zakaj iz leta v leto ta sloj ni debelejši? Kdo ga pospravi? To je naloga velemesta na površju in v notranjosti prsti. Kar je nekaterim prebivalcem odpadek, je drugim surovina. Krogi so sklenjeni.

To velemesto lahko opravlja še mnoge druge naloge. V družbi z drevesi čisti in varuje zaloge vode, preprečuje plazove, umirja temperature ...

Prst torej ni brezoblična mešanica peska, preperin, ampak zelo živo in živahno dogajanje. Če bi 20 dni strnili v nekaj minut, potem bi lahko opazovali ta velemestni vrvež. To je s fotografsko tehniko možno in si lahko ogledate na YouTube (WormsAtWork).

Zemlja je torej živa in nenadomestljiva. Naši predniki, ki so živeli izključno od tega, kar so pridelali, so zelo cenili zemljo, zlasti tisto, ki je bila rodovitnejša in primernejša za obdelovanje. Sodobni način življenja prinaša tudi posredne dobičke od dejavnosti, ki so na prvi pogled donosnejše od zemlje. Tovarna, parkirišče, igrišče lahko daje na kvadratni meter večji dohodek kot obdelovalna zemlja.

Zato marsikje zemljo prekrijejo zgradbe, asfalt, ceste ... Sprememba morda prinese dobiček in delovna mesta, a delček velemesta, ki tudi nam omogoča življenje, je izgubljen. Na asfaltu ne moremo pridelovati hrane. Na asfaltu lahko zrastejo trgovine, a kaj pomaga, če ostanejo police s hrano prazne?

Zato je pomembno odgovorno ravnanje z zemljo. Najprej je treba ozavestiti njen pomen, da lahko do prsti

vzpostavimo spoštljiv odnos. Dokler je za nas prst le kup blata, naše odločitve ne bodo v prid njenega ohranjanja.

Preprost zgled nam daje sveti Frančišek s tem, ko imenuje zemljo sestro. Opazi jo, ceni, spoštuje in ljubi. Prizna, da jo je ustvaril isti Stvarnik, kot njega, zato torej sestra. Kot vsaka sestra, je tudi sestra zemlja dar, za katerega se spodobi, da smo hvaležni.

S takšno držo bomo potem pri ravnanju in vsakodnevnih odločitvah mnogo bolj odgovorni.

Vse to je sv. Frančišek povzel v treh vrsticah Hvalnice stvarstva. Dopustimo, da te tri vrstice zazvenijo tudi v nas:

*Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani
in nam gospodinji,
in prinaša različno sadje
in pisane rože z zelenjem.*

Peter Skoberne OFS

Marija in mi v letu 2017

V letošnjih številkah Brata Frančiška objavljamo spodbude ob eni Marijini lastnosti za vsak mesec z namenom, da bi v letu, ki smo ga znotraj OFS namenili Mariji, pregledali in ponovno poživili svoj odnos do naše nebeške Matere. Spodbude, ki jih pripravlja s. Valentina Ščuka, so namenjene tako osebnim molitvi in premišljevanju kot tudi za del rednega srečanja. Iste spodbude najdete tudi na spletni strani www.ofs.si.

September: **Kraljica družine**

Način življenja
Vodilo OFS – člen 9

Devico Marijo, ponižno Gospodovo služabnico, pokorno Njegovim besedam in navdihom, je Frančišek obdal z neizrekljivo ljubeznijo in jo določil za varuhinjo in priprošnjico svoje družine. Frančiškovi bratje in sestre v svetu naj ji izpričujejo svojo gorečo ljubezen s posnemanjem njene brezpogojne pokorščine ter v zaupljivi in zbrani molitvi.

Življenje, kakršno je Bogu všeč (1 Tes 4,3-5)
»To je namreč božja volja, vaše posvečenje: da se zdržite nečistosti; da vsak izmed vas s svojo ženo živi v svetosti in časti, ne v poželjivi strasti kakor pogani, ki Boga ne poznajo; **Bog hoče, da se posvetimo.**«

Kratka misel za premišljevanje in pogovor:

V življenjepisu *Vita secunda* S. Francisci Tomaž Čelanski poroča, kako so starši svetnika ovirali pri njegovi poti k Bogu, dokler ni na dramatičen način dosegel svobode izpod očetove roke. Ob premi-

šljevanju njegovega življenja slutimo neizmerno trpljenje njegove ljubeče mame Pike, ko mladenič zapusti domačo hišo. Na prvi pogled se nam zdi, da je njegov odnos do lastne družine, tudi do družine na splošno, neprimeren, vendar nam Čelanski pripoveduje o dogodku, ki nam mladega Asižana prikaže tudi v drugačni luči in pričuje o moči njegove molitve za dosego složnosti v družinah: Na poti v Cortono je neka nesrečna mlada plemkinja iz Volusiana hitela za Frančiškom in ga rotila, naj jo blagoslovi, za krutega moža pa naj izprosi spreobrnitev srca. Frančišek se je poln sočutja od nje poslovil rekoč: »Pojdi, blagoslovljena hči, in mu v mojem imenu povej, da je zdaj prišel čas rešitve, a pride za njim čas pravičnosti.« Ko se je mladenka vrnila k možu, mu je povedala, kar ji je bilo naročeno. Tedaj se je Sveti Duh spustil nanj in ga iz starega človeka spremenil v novega, da je z vso nežnostjo povabil svojo družico: »Dajva, služiva Gospodu in rešiva svoji duši.« In res sta še mnogo let živela v čistosti ter odšla v večnost istega dne – eden kot jutranja žrtev in drugi kot večerno darovanje. Po tej zvesti, potrpežljivi ženi se je izpolnil rek: **Neverni mož se odreši s pomočjo verne žene.**

Tako kot večina izmed nas tudi Frančišek ne prihaja iz popolne in zgledne družine, pač pa iz čisto vsakdanje, s problemi, stiskami in hrepenenji. Njegova mati ni svetnica, je normalna žena, zagledana v svojega sinka. Vendar se z Božjo pomočjo Frančišek osredotoči na Kristusa, se sooči ter pomiri s seboj in z drugimi, tako da postane miroljuben in ljubezniv človek. Njegova zgodba nam dokazuje, da zmoremo tudi mi ravnati na podoben način.

Hans Urs von Balthazar (1905–1988), švicarski teolog in eden največjih katoli-

ških mislecev 20. stoletja, v knjigi *Marija za danes* zapiše o pomenu poroke med Jožefom in Marijo te misli: »Njuna poročenost je ne le nujno potrebna, da more Marijin otrok veljati za Davidovega potomca, ampak tudi zato, da bi privedla do izpolnitve starozavezne poročenosti. Jožef dopolni pri tem obe nakazani črti, a tako, da prekorači prag v smeri k dokončni zavezi. Jožef dopolni rodovitnost Abrahama, ki je dal Bogu vso čast in je razumel svojo rodovitnost kot 'vstajenje od mrtvih', tako da je Bogu dal celoten prostor. To je za moža, ki je živel naravnano na poročenost, odpoved iz vere in prav s tem deležnost pri deviški rodovitnosti svoje žene. Zakonska zveza Jožefa z Marijo je zgled tako za poročne kot za deviške v Kristusovi Cerkvi.«

Papeževa enciklika *Radost ljubezni* nam razkriva, kako živeti zakonsko zavezo vsak dan: »Če družini uspe, da se osredotoči na Kristusa, on povezuje in razsvetljuje celotno družinsko življenje. Bolečine in bojzani doživlja družina v povezanosti z Gospodovim križem in njegov

objem omogoča prenašati najhujše trenutke. V grenkih dnevih se poveže z zapuščenim Jezusom, kar lahko prepreči zlom družine. Tako družine postopno z milostjo Svetega Duha preko zakonskega življenja uresničujejo svojo svetost, tudi s tem, da se udeležujejo skrivnosti Kristusovega križa, ki težave in trpljenje spreminja v daritev ljubezni'. Z druge strani družina doživlja trenutke veselja, počitka ali praznovanja in tudi spolnost kot deležnost pri polnosti življenja v njegovem vstajenju. Zakonca z različnimi dnevnimi opravili oblikujeta tisti duhovni prostor, v katerem je mogoče izkusiti mistično navzočnost vstalega Gospoda ...«.

Pridružimo se tudi mi voščilu sv. Janeza Pavla II., ki ga je leta 1991 naslovil na predstavnike gibanj za življenje: »Devica Marija je najsijajnejša pobudnica življenja, mati Njemu, ki je življenje. V betlehemijski revščini mu je z neizmerno ljubeznijo darovala življenje. Naj skupaj s svojim Sinom blagoslovlja vse matere tega sveta, vse družine, vse ljudi, vse narode. Naj postanejo luč, sol in kvas zemlje.«

Če bodo današnje družine imele za zgled Sveto družino, bodo njihove zveze blagoslovljene, otroci bodo rastle v varnem zavetju miru, ljubezni, ponižnosti, poštenosti, pripravljenosti na odpuščanje in medsebojno darovanje. Matere in očetje jih bodo s poglobljeno molitvijo, z vernim sledenjem Božji besedi, z odgovornim starševstvom podpirali in obvarovali gorja, ki razjeda današnjo družbo, nenaklonjeno tradicionalni družini, sovražno Cerkvi.

Molitev papeža Frančiška k Božji Materi, razreševalki vozlov

Devica Marija, Mati pravične ljubezni, Mati, ki nikoli ne zavrneš pomoči otroku v stiski, Mati, katere roke nikoli ne nehajo služiti ljubljnim otrokom, saj jih ženeta Božja ljubezen in neizmerno usmiljenje, ki ju nosiš v srcu. Ozri se name s sočutnimi očmi in poglej preplet vozlov v mojem življenju. Dobro veš, kako obupan sem, kako trpim in kako me vežejo vsi ti vozli. Marija, Mati, ki ti je Bog zaupal razreševanje vozlov v življenju svojih otrok, v tvoje roke izročam trak svojega življenja. Nihče, niti sam Satan, ga ne more iztrgati iz tvojih dragocenih rok. Razvozlaš lahko vsak voz. Mogočna Mati, po svoji milosti in priprošnji pri svojem Sinu in mojem Odrešeniku Jezusu danes sprejmi ta voz (tu izrečem svojo prošnjo).

*Prosim te, enkrat za vselej ga razvozljaj v Božjo slavo. Moje upanje si. Moja Gospa, ti si edina tolažba, ki mi jo daje Bog, krepiš mojo slabotno moč, bogatiš mojo revščino, s Kristusom pa me osvobajaš spon. Usliši mojo prošnjo. Ohranjaj me, vodi in varuj, moje pribežališče! **Marija, razreševalka vozlov, prosí zame!***

Oktober: Žena molitve

Način življenja Vodilo OFS – člen 8

Kakor je bil Jezus pravi častilec Očeta, tako naj bo molitev in premišljevanje duša njihovega življenja in delovanja. Bratje in sestre naj se udeležujejo zakramentalnega življenja Cerkve, predvsem evharistije. Pridružijo naj se liturgični molitvi v eni od oblik, ki jih je Cerkev predložila, in tako podoživljajo skrivnosti Kristusovega življenja.

Bog sredi stiske preskušanim pripravlja veselje (Bar 4,28-29)

»Kakor je bilo vaše srce nagnjeno k odpadu od Boga, tako pokažite desetkratno gorečnost, da ga spet poiščete! Zakaj on, ki je nad vas poslal nesrečo, vam bo naklonil večno veselje, ko vas bo rešil.«

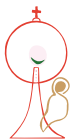
Kratka misel za premišljevanje in pogovor:

Kristjani verjamejo v vse, kar je Jezusova mati, najzvestejša Božja služabnica, izrekla in kar je naredila. Njena veličina je v njeni edinstvenosti in v poslanstvu, za katero je bila določena – postati Odrešenikova mati. Slovenci smo v preteklosti veliko pretrpeli in prav zato smo svojo duhovno Mater skozi stoletja še posebno goreče častili, se ji priporočali v varstvo, pri njej iskali mir in tolažbo, se množično zgrinjali v njej posvečena svetišča, poklekali pred njene milostne podobe.

Kratke, vendar izjemno lepe molitve sv. Frančiška Asiškega, posvečene Devici Mariji, nam prav tako odkrivajo njegovo globoko občudovanje in čaščenje njene vloge v božični skrivnosti Božjega učlovečenja. Ko pa je učil moliti svoje

brate, ki so živeli v preproščini, jih je takole nagovoril: »Kadar molite, recite: 'Oče naš ...' in: 'Klanjamo se ti, Kristus, in vsem tvojim cerkvam, ki so po vsem svetu, in te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil.' Bratje, učenci Bogu vdanega učitelja, so se z največjo skrbnostjo trudili, da bi se tega držali. Zato so se v vsakem kraju, kjer je bila zgrajena kaka cerkev, tudi če niso bili v njej, samo da so jo mogli kako zagledati od daleč, priklonili proti njej do tal in v priklonu obeh ljudi, telesnega in duhovnega človeka, počastili Vsemogočnega z besedami: 'Klanjamo se ti, Kristus, in vsem tvojim cerkvam,' kakor jih je učil sveti oče. Nič manj ni vredno občudovanja, da so tudi, kjerkoli so zagledali križ ali znamenje križa, bodisi na tleh ali na steni bodisi na drevju ali na obcestnih ograjah, počeli to isto.« Tako je zapisal svetnikov življenjepisec Tomaž Čelanski.

Tudi Hans Urs von Balthazar spregovori o češčenju Marije, ki ga nikakor ne gre zamenjati s češčenjem, ki ga izkazujemo Bogu. Nadaljuje z mislijo, da »Marija ve za to zakonitost v popolni preprostosti, ko v Magnifikatu povezuje povečevanje Boga za velike reči, katere ji je storil in ki jih bodo priznavali vsi rodovi s tem, da bodo njo, Marijo, prav posebno blagorovali.« Teolog premišljuje o različnih Marijinih molitvah in o rožnem vencu: »Gotovo to ni vedno lahka molitev in ne leži vsakemu enako. A vendar je to takšna molitev, ki hkrati vpleta v Marijino molitev vse, kar spada v odrešenjsko zgodovino: ponavzočevanje skrivnosti Jezusovega življenja, to je njegove mladosti, sklepa njegovega javnega življenja v trpljenju, njegovega vstajenja in dovršitve v povečanju, v katero sopritegne tudi Marijo kot prapodobo Cerkve; nadalje ponav-

zočevanje Kristusove molitve Očetu in končno vedno novo poveličevanje Trojice; celota ima za svoj uvod izpoved vere. V zapovrstnosti zdravamarij se za premišljujočega molivca odpira skoraj neskončen prostor sveta molitve, ki ga je mogoče prehoditi v vseh smereh. A da se ne bi izgubili, je kot opora dana Marija ... Marija nato učlovečenega Boga spremlja od zibelke do groba in še onkraj tega prav do poveličanega življenja.«

Žal je v mnogih krščanskih družinah danes molitev skoraj zamrla. Ljudje se izgublamo v vrtincu potrošništva, učinkovitosti, brezglavega hitenja, praznega veseljačenja ter težko najdemo prostor in čas za molitev, za prebiranje in premišljevanje Božje Besede, za poglobljanje vase. V tem kaotičnem času smo skoraj pozabili, da smo prav z molitvijo najtesneje povezani Bogom in da brez Njega

ni življenja. Ko ne bi pred več kot četrstoletja tudi sama doživela lekcije, ki me je skoraj stala življenje, bi najbrž še danes životarila. Mistično izkustvo v trpljenju je v meni zbudilo novo zavest, da sem ljubljena, in me povabilo, da se vrnem v Božje naročje. Ena izmed obljub, podeljenih skupaj z globoko verno ženo, ki je ležala na sosednji bolniški postelji, je bila zahvalno romanje v Lurd, če da avanturo preživiva. Pričela sem razumevati nauk te lekcije. Ona je kmalu odšla k Očetu, mene pa je doletelo, da sem se podala na pot k Lurški Mariji kot vodnica romarske skupine iz sosednje župnije, prvič na takšni poti in brez duhovnega vodje, čisto na začetku svoje duhovne poti, z znanjem treh osnovnih molitev, brez izkušenj v vodenju. Moj edini adut je bilo skromno znanje francoščine. A Božja roka nas je vodila vso pot in vse dni, vse je lepo potekalo, tudi po zaslugi čudovitih sopotnikov in kljub skromno zastavljenemu potovalnemu načrtu. V usta so mi bile položene besede, ki niso bile moje. Solze so mi zalivale oči ob pretresljivem pogledu na množico invalidov in bolnikov, ležečih na vozičkih, ki so kljub trpljenju izžarevali spokojnost in vedrino. Ganljiv in veličasten je bil pogled na procesijo z lučkami, na romarje,

ki so prinesli v Lurd svoje zahvale, upe in pobožne prošnje za bolne svojce. Vsi so častili Boga in se priporočali Mariji, vsak v svojem jeziku. Šele tam sem spoznala, da je moja bolezen pravzaprav nekaj dobrega, velika milost, čeprav se to lahko zdi čudno; da se moje preizkušnje ne morejo meriti z bridkostmi, ki sem jim bila priča pred lurško votlino. Odtlej se dan za dnem zahvaljujem za spreobrnjenje, za to da lahko spet verujem in častim Boga in Božjo Mater.

Gospod, hvala Ti, da si nam skozi življenjske preizkušnje dal spoznati, da je molitev zdravilna, da je lepa, da vztrajanje v njej obrodi obilen sad, vzpostavlja red v našem življenju, mir in radost v srcu, usmerja naše dneve in jim daje vrednost. Spoznavamo, da nismo sami v svetu in da ostajamo v Tvoji ljubezni.

Molitev

*Marija,
ljubljena hči Boga Očeta,
svojo dušo zaupam
v Tvoje varstvo.*

*Varuj Božje življenje v meni.
Ne dovoli,
da bi ga izgubil zaradi greha.*

*Varuj moj um in mojo voljo,
tako da bodo vse moje misli in želje
všeč Gospodu.*

Zdrava Marija ...

Zaobljube OFS na Kostanjevici

V večerna nedeljska sveta maša 21. maja 2017 na Kostanjevici nad Novo Gorico je bila posebno slovesna. Med evharističnim bogoslužjem so izrekli svojo zaobljubo v Frančiškovem svetnem redu naši novinci sestra Irena Rupnik ter zakonca sestra Silva in brat Stanislav Valič. Somaševali so p. Vili Pustoslemšek, p. Bogdan Rus s Svete gore, p. Filip Gantar in p. Jernej Kurinčič, naš duhovni asistent. Ta je vse opogumljal z navajanjem poudarkov iz beril in evangelija te nedelje: »Če me ljubite se boste držali mojih zapovedi; jaz pa bom prosil Očeta in dal vam bo

drugega Tolažnika ...« »Prišla sta Peter in Janez, ki sta na vsakega posebej s polaganjem rok priklicala Svetega Duha, ki je dopolnil s krstom podarjeno Božje otroštvo ...« Če smo polni Kristusovega Duha, smo v njegovi Ljubezni. Podarja se nam in svetu ... In vsi ti darovi so se potem med obredom zaobljub ponovno »prelili« na brata in obe sestri.

Silva in Stano (tako mu po domače pravimo) sta na vprašanje: »Zakaj sta se odločila za vstop v Frančiškov svetni red?«, takole odgovorila:

»Mladost sva preživela v bližini Vipavskega Križa s kapucinskim samostanom. Poznala sva tretjerednike in ti so pripovedovali, kako potekajo njihova srečanja. Obenem sva oba doživljala življenje bratov kapucinov,

saj so ti delovali po vsej zgornji Vipavski dolini. Po preselitvi v Novo Gorico sva se vključila v župnijo Kapela, ki jo vodijo bratje frančiškani. Tako sva še naprej spoznavala življenje sv. Frančiška in njegovo delovanje. Občudovala sva njegovo vnemo pri širjenju evangelija, njegovo dosledno uboštvo, predano poslušnost nadrejenim v Cerkvi, ponižnost in delo za mir. V vseh teh lastnostih je tako zelo odstopal od povprečja tedanjega, pa tudi sedanjega časa. Zato nama je sv. Frančišek kot svetilnik, ki nama kaže pot. Njegov zgled naju opominja, kakšen je življenjski smisel, kako se morava zanj truditi in da bogastvo ne prinaša miru in sreče. Za naju so gmotne dobrine le sredstvo za preživetje, ne pa cilj. Tudi otrokom in

vnukom želiva posredovati vrednote, ki jih bodo duhovno obogatile. Ko sva spoznala nekaj članov FSR in dve leti prihajala na srečanja, sva se med njimi lepo počutila in zaprosila za sprejem v FSR in tudi dala obljubo.«

Irena pa je na enako vprašanje, odgovorila: »Odkar sem šla skupaj z vami in brati in sestrami iz Italije pred tremi leti na romanje v Assisi in potem leto kasneje še na Ptujsko Goro, ne morem več brez vas in brez svetega Frančiška. Žal na srečanja ne morem redno prihajati, ker imam službo vedno popoldne. Upam, da se bo dalo tako urediti, da se večkrat vidimo ...«

Bogu hvala za novega brata in obe sestri.

Stanko Šorli

80. rojstni dan s. Karmele Radovanović

Presenečena in globoko ganjena je bila naša draga sestra, ko smo se Frančiškovi iz KB Kostanjevica zbrali 13. julija 2017 na njen častitljivi jubilej pri sv. maši v cerkvi Kristusa Odrešenika v Novi Gorici. Bilo je le nekaj dni pred praznikom Karmelske Matere Božje, po kateri je naša podpredsednica pri sv. krstu prejela ime, in ni naključje, da je tudi prvo obljubo v OFS izrekla pred prelepim baročnim oltarjem svoje zavetnice in priprošnjice na Kostanjevici – v samostanski cerkvi, imenovani tudi Kapela – tam gori na griču med starim in novim mestnim središčem tik državne meje.

Ob tej priložnosti ji vsi še enkrat čestitamo in srčno želimo, da bi Boga še dolgo slavila in se mu zahvaljevala za vse, kar ji je naklonil, da bi v svojem srcu še naprej čutila tisto ljubezen, ki jo varno in modro vodi skozi skrivnost, ki ji pravimo življenje.

Načrtovani pogovor za Brata Frančiška se je nepričakovano preoblikoval v poglobljeno spominjanje in premišljevanje ob Karmelinem branju pisma, v katerem je nadvse iskreno in ganljivo opisana njena življenjska pot, mnoge radosti in bridkosti. Z akrostihom *Karmelinih osemdeset let* je stkala zapis njena ljubljena rodna sestra Irma. Prične se s poetičnimi podobami iz njunih deklških let, preživetih v Stomažu, prelepi vipavski vasi, ki ždi na grebenu pod Čavnom in zre na starodavni Sveti Križ, na zgornjo Vipavsko dolino in na oddaljene kraške vzpetine:

»Kakor včeraj se mi zdi, da je bilo, ob sva bosu v poletni vročini po kamenju

vročem odskakovali, tople noči včasih kar zunaj na terasi prespali; cerkvenih praznikov se veselili, ker vedno kaj novega za obleči smo dobili; z bratom Binetom smo Miklavža težko čakali, pred božičem pastirčke in ovčke z mavca oblikovali, na jelko obeske doma narejene dajali, ob veliki noči se s pirhi družili in si jih med seboj delili ...

Ob košnjah seno v gmajnah z mamo smo grabili, ga ob večerih na podstrešju na kupe vlačili, se potili in se po opravljenem delu s polento in kislim, ohlajenim mlekom v Grapi poživili.

Jeseni se s sadeži neškropljenimi ob hiši smo sladkali, v zimskih večerih po družinskem rožnem vencu v posteljah, z zidaki pogretimi v peči, hitro zaspali; komaj smo koline pričakali in se s sladkimi koščki krvavic posladkali in se veselili, da ji bomo naslednji dan spet malo dobili ...»

Irma naprej plete zgodbo svoje sestre, verne Bratínove družine, stroge in ne-

popustljive očetove vzgoje, maminega trpljenja, vzorne dijakinje Karmele na ljubljanski medicinski šoli, delavne, poštene in iskrene mladenke, ki si v zakonu z Dušanom, črnogorskim oficirjem JLA, ustvari družino, povije tri otroke, je najprej otroška medicinska sestra v šempetrski bolnišnici, kjer bolnim otrokom z vso odgovornostjo in ljubeznijo pri njihovi negi podarja svoje znanje in skrb. Ob preselitvi v Postojno se zaposli v porodnišnici in čez nekaj let se vrne v Šempeter kot oddelčna sestra.

A tudi Karmeli niso prihranjene grenke preizkušnje, ki jih prinaša življenje in ki mnogim vzamejo življenjsko moč. Ona pa ravna preudarno in zagotovi svojim otrokom varen in prijeten dom.

»Marija Svetogorska, zaščitnica tvoja,« zaključuje sestra Irma, »je v najtežjih in neprijetnih dogodkih ti ob strani stala in pomagala, da si tudi ob Dušanovem dokončnem odhodu pokončna žena in mati ostala. Vse hudo odpustila in s tem ponovno duševni mir pridobila, se svetemu Frančišku priporočila ... Darovala si in daruješ še danes vso svojo življenjsko energijo in otroke ter vnukov zdravih in bistrih pet te ohranja, da z njimi ti je lepo živeti, se z njimi ob tvoji mizi vedno lepo imeti.

Enkratno navdušenje si letos ob poroki vnukinje Nike in Vida doživela in se v krogu svojih najdražjih na slovesnosti nepozabno imela. Si veselila se in prese-nečenje za njiju izkazala, ob tem pa tudi neizrečene vredne želje za njiju pestovala ... Enako tudi za vse ostale vnuke naj velja: izberejo naj si pravega življenjskega prijatelja, naj zakon bo zanje trajna vrednota, ki največ velja in medsebojnega prijateljstva nikoli ne izda.

Ti pa kljub letom že preživetim znaš in hočeš tudi za druge, pomoči potrebne,

obveznosti številne z veseljem in odgovornostjo sprejeti. Lepota življenja se ti ob dajanju drugim vedno znova nasmehne, povrne ti vse, kar vredno je. Eni in drugi smo na svetu tem zato, da drug drugemu v lepem, najbolj pa v težkem pokažemo, kdo pravzaprav smo ...»

Na vprašanje, česa se najraje spominja iz svoje mladosti, je Karmela povedala:

»V Stomažu so bili dolgo župnijski upravitelji bratje kapucini s Križa, a zgodilo se je, da smo po vojni le dočkali svojega župnika. Ne bom pozabila radostnega pričakovanja prihoda novomašnika g. Branka Rudeža (1920–2015). Moja babica, mati smo ji rekli, je morala v zapor, ker se je goreče potegovala, da bi vas, ki je imel takrat 800 prebivalcev, naposled dobila težko pričakovanega duhovnika. Tudi naša družina je opletala (krasila) cerkev z maminimi rožami in še posebno slovesne so bile priprave tistega dne, ko smo mu vaščani šli naproti s križem. Srečali smo se na pol poti med Stomažem in Cesto. Spremljal ga njegov mlajši brat jezuit p. Radovan (Radko) Rudež (1922 – 2016). Spominjamo se ga, kako je večkrat nad vasjo prepeval: »Mi smo ubežniki, mi smo izgnanci, cesta nam sestra je, glad nam je brat!« P. Radovan ni smel v Jugoslaviji delovati kot duhovnik in moral je v izgnanstvo v Italijo. Potem je svoje življenje posvetil misijonskemu delu v Severni Rodeziji, današnji Zambiji. Bil je slovenski misijonar z najdaljšim stažem v Afriki.

Tudi g. Branko je na žalost vaščanov odšel v druge župnije, vendar je služenje Bogu in ljudem le zaključil pri nas v Stomažu. Njemu se najraje priporočam v molitvi.«

Kaj pa sv. Frančišek Asiški, zakaj in kdaj te je govoril?

»Občudujem ga, ker je nedoumljivo ponižen in predan Jezusu.

Včasih si rečem: Frančišek, tak si bil, kot sem bila jaz v mladosti!

Bilo je pred leti, ko sem postala njegova simpatizerka, že med službovanjem p. Vida Lisjaka na Kapeli in kasneje ob poglobljanju v Frančiškovo duhovnost na vsakoletnih duhovnih vajah od Brezij, Kančevcev in Svetega Križa do Svete Gore

in Pirana – pri p. dr. Leopoldu Grčarju, pa p. Janezu Šamperlu, p. Ambrožu Mušiču, p. Pepiju Lebrehtu in letos pri br. Juriju Štravsu ... in ob naših dragih duhovnih asistentih. Več se jih je že zvrstilo od takrat, ko sem se pridružila krajevemu bratstvu.

V bratstvu sem našla svoj drugi dom, iskrene brate in sestre. K sv. Frančišku pa se zatekam in se zahvaljujem za naše plemenite duhovnike in redovnike, prosim za nove duhovne poklice in za našo drago Cerkev, za brate in sestre v Kristusu, za svojo družino ... Neizmerno sem hvaležna Bogu in Mariji za podarjene in prejete milosti, za vrnitev v Božje naročje!«

Še veliko lepega in navdihujočega bi lahko zapisala o naši sestri, a naj zaključim s staro turkmensko modrostjo, ki se je nedavno še posebej dotaknila: »Če govoriš s pametjo, je jezik tvoja odlika. Če govoriš, kar ti pade na pamet, je jezik tvoja nesreča.«

Pogovarjala se je s. Valentina Ščuka OFS

Odrasli skavti v Benetkah na prazniku Redentore

Beneški odrasli skavti so tudi letos – kot že dolgo vrsto let – povabili odrasle skavte regije Alpe–Adria na praznovanje praznika Redentore = praznika Odrešenika, ki ga praznujejo vsako leto ob koncu tedna v mesecu juliju. Benetke takrat obiščejo ne samo turisti in romarji iz cele Italije, ampak s celega sveta. Benečani se s praznikom po zaobljubi zahvalijo Kristusu Odrešeniku, ker je v srednjem veku Benetke dvakrat rešil hude kuge.

Letos je bil ta praznik od petka, 14. julija, do nedelje 16. julija. V petek so se skavti zbrali v župniji San Simeone Piccolo, ki leži nasproti železniške postaje Santa Lucia. Prijazni župnik vsako leto skavtom ponudi poceni prenočišče v župnijskih prostorih.

Zvečer so skavti odšli v bližnje mesto Chioggia, kjer je tamkajšnja skavtska bratovščina pripravila odlično morsko

večerjo ob njihovem krajevnem ribiškem prazniku Sagra del pesce.

V soboto so organizirali izlet z ladjo na Torcello, ki je zanimiv otok v severnem delu Beneške lagune. Sledil je ogled mesta mimo cerkve sv. Foške, mestnega muzeja, zanimivih palač, Atilovega prestola, vodnjakov in mestnega stolpa do katedrale Santa Maria Assunta. Včasih je bilo na otoku dvanajst cerkva in šestnajst samostanov.

Zvečer je na stotine okrašenih in razsvetljenih ladjic in gondol napolnilo beneško laguno in ob 23:30 je beneško nebo razsvetlil čudovit ognjemet. Točno ob polnoči so skavti, številni turisti in domačini prisostvovali slovesni zahvalni sv. maši v cerkvi Kristusa Odrešenika. Mašo je vodil domači župnik don Antonio, tudi skavt.

V nedeljo je ob 11h je po ogledu cerkve Sv. Marka sledilo sklepno srečanje in zaključni krog na trgu pred cerkvijo – s skavtsko pesmijo slovesa in obljubo, da velja povabilo na praznično skavtsko druženje tudi za Redentore 2018. Hvala, beneški skavti! Če Bog da, se vidimo!

Ester

FRANČIŠKOV SVETNI RED SLOVENIJE

SVET POKRAJINSKEGA BRATSTVA LJUBLJANA

Bratom in sestram PB Ljubljana, predsednikom in duhovnim asistentom KB PB Ljubljana

Drage sestre in bratje, na podlagi sklepa, ki ga je svet PB Ljubljana sprejel na svoji 9. redni seji dne 29. junija 2017, v skladu s Konstitucijami in Statutom Frančiškovega svetnega reda Slovenije

sklicujem POKRAJINSKI VOLILNI KAPITELJ,

ki bo v soboto, 21. oktobra 2017, v minoritskem samostanu svetega Maksimilijana Kolbeja v Ljubljani, Trubarjeva 80, s pričetkom ob 9. uri.

S tem razglašam začetek volilnega kapitlja Pokrajinskega bratstva Ljubljana.

Vse vas, drage sestre in bratje, prosim za molitev, da bomo prav prepoznavali svojo poklicanost in radi sprejemali spodbude Svetega Duha. Naj po priprošnji sv. Frančiška in sv. Klare, sv. Elizabete in sv. Ludvika Sveti Duh navdihuje in vodi naše misli, besede in dejanja. Naša srca pa naj bodo kot zrahljana njiva, ki sprejema seme, da vzkali, raste in daje sad.

MIR IN DOBRO!
s. Marjetka Birk
predsednica

Sostro, 19. julija 2017

Pokrajinski tabor OFS MB

Tudi letošnje leto je Frančiškov tabor pokrajinskega bratstva Maribor potekal na Vidmu pri Ptujju. Že naši predniki so hrepeneli po svoji zemlji, kjer bi lahko dobro in v miru živeli v skladu s svojimi prepričanji in s svojo vero v Boga. Po tolikih letih, stoletjih, tisočletju nam je dano živeti njihove sanje, ampak kot da bi pozabili na besedo domovina in domoljubje, zato je bila letošnja tema Domovina.

Zbralo se nas je preko 80 bratov in sester. Po uvodnem pozdravu naše predsednice Andreje Štunf smo zapeli pesem Moja dežela s pojočim patrom Janezom Ferležem, zrecitali in zapeli smo tudi Zdravljico. Gost letošnjega tabora je bil vodja vojaškega vikariata, vojaški vikar g. Matej Jakopič, ki nam je predstavil delo vojaškega vikariata, njegovo poslanstvo ter občutke in hrepenenja slovenskih vojakov, ko so daleč od doma, na misiji, ko hrepenijo po domu, domačih, domovini. Sledila je maša, ki jo je prav tako vodil vojaški vikar Matej Jakopič. V »globoki« pridigi in osebni izpovedi smo imeli priložnost začutiti dogajanje na misiji in doživljanje tamkajšnjih vojakov v težkih trenutkih, ko vera v Boga postane prava vera.

Sledilo je odlično kosilo, zaslužen za to je p. Tarzicij Kolenko. Po kosilu pa predstavitev Marijinih poti po Sloveniji, ki jih je predstavila Fani Pečar. Na koncu je bilo skupno druženje ob bratu ognju v Frančiškovem parku, kjer se je med brati in sestrami OFS delil tudi kruh. Vsako leto je na Frančiškovem taboru lepo, ampak

letošnji je bil najboljši in najlepši, so bile besede marsikatere naše sestre in brata. Hvala vsem, ki so sodelovali pri organizaciji Franciškovega tabora: KB svetega Vida, pokrajinskemu bratstvu, občini Videm, še posebno pa gostu vikarju Mateju Jakopiču. Pa naj zaključim z pozdravom svetega Franciška: Mir in dobro vsem.

Br. Jožef Kozel

DAROVI ZA REVILJO BF

3. 5. 2017	DANICA SEBANC	30
8. 5. 2017	RUDI ZORE	30
9. 5. 2017	ERIKA TERAN	50
9. 5. 2017	VIDA NAHTIGAL	20
9. 5. 2017	MARIJA SELIH	20
10. 5. 2017	FRANČIŠKOV SR SV.OŽBALT PTUJ	108
10. 5. 2017	KATARINA KOVŠE	20
10. 5. 2017	IVANKA KURINČIČ	15
10. 5. 2017	FERDINAND RUS	40
10. 5. 2017	LEOPOLD PREVODNIK	40
10. 5. 2017	ANA MATANIČ	20
11. 5. 2017	VADNJAL ANICA	30
11. 5. 2017	MARIJA SNEŽNA	50
11. 5. 2017	NEŽA BOŽIČ	20
11. 5. 2017	SESTRE FBS	30
11. 5. 2017	STRAŠEK FRANC	20
11. 5. 2017	VIDMAR ANA	20
11. 5. 2017	RUDMAN MARIJA	15
11. 5. 2017	STIGLIČ NADA	50
11. 5. 2017	DRNOVŠEK JANEZ	150
12. 5. 2017	KAJFEŽ KATARINA	12
12. 5. 2017	CILKA KRANJC	50
12. 5. 2017	FRIZERSKI SALON MARUŠA	20
12. 5. 2017	MESTNA ŽUPNIJA CELJE	30
12. 5. 2017	BREJC ANTON	20
12. 5. 2017	ALBINA KREK	25
12. 5. 2017	MARIJA PAVLIČ	20
12. 5. 2017	ŽVEGLIČ MARIJA	40

**Znani člani
Franciškovega svetnega reda**

Ivana Orleanska

Ivana Orleanska je ime, ki je znano tako rekoč po vsem svetu.

Francozi so jo razglasili za narodno junakinjo, Katoliška cerkev za svetnico in svet za navdih vsem, ki se znajdejo v hudi stiski. Ivanino življenje, ki sta ga zaznamovala nepredstavljivo junaštvo in požrtvovalnost, je preraslo v legendo.

Ivana Orleanska je živela v prvi polovici 15. stoletja. Glede na izjave na sojenju, ko je bila stara 19 let, se je rodila leta 1412 – domnevno 6. januarja – kot hči Jakoba in Izabele v kraju Domrémy v Lotaringiji (severovzhodna francoska pokrajina ob meji z Belgijo, Luksemburgom in Nemčijo). Njen oče naj bi pobiral davke v svoji vasi in skrbel za varnost. 15. stoletje je bilo čas stoletne vojne med Anglijo in Francijo in v letih njenega otroštva se je bojna sreča obrnila v prid Angležem, in sicer po krivdi nesposobnih francoskih vladarjev.

Ivana je bila pobožno, lepo vzgojeno, skromno in preprosto dekle. Že s trinajstimi leti je nekega dne zaslišala glas, ki jo je opominjal k zglednemu življenju in k čim pogostnejšemu obisku cerkve. V tem glasu je prepoznala glas nadangela Mihaela. V letu 1429 jo je ta glas vedno pogosteje spodbujal, naj gre v Francijo in jo osvobodi Angležev. 6. marca 1429 se je pojavila na dvoru v Chinonu in omahljivemu kralju Karlu VII. dejala: »Plemeniti kralj, ime mi je Ivana Devica in nebeški Kralj me pošilja, da osvobodim Orleans in te popeljem v Reims, kjer boš kronan in maziljen. Po nalogu Gospodovem ti izjavljam, da si kraljev sin in pravnomočni dedič Francije!«

Poldrugi mesec kasneje se je Ivana na belem konju in v viteški bojni opravi

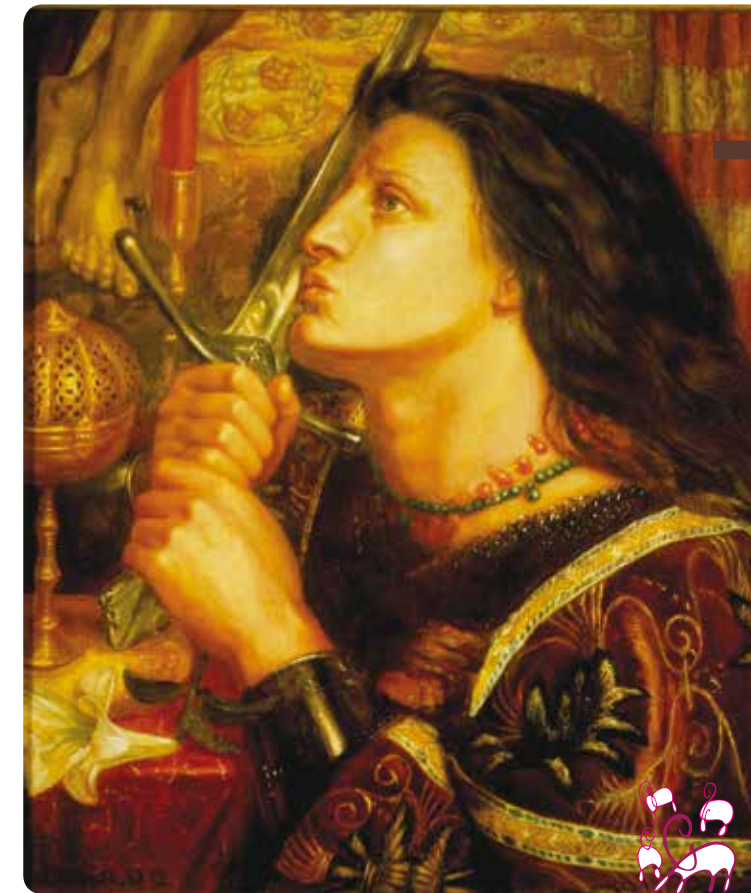
podala v boj za osvoboditev domovine. Vojake je spodbujala h krščanskemu življenju, sama pa je kazala tako moralno moč, da so jo vsi nehote spoštovali in ubogali. Kmalu je pregnala Angleže izpred Orleansa ter osvobodila vso srednjo in vzhodno Francijo. 17. julija je spremljala kralja v Reims na kronanje in s tem izpolnila svojo nalogo. Žal pa kot mlado dekle ni bila dovolj čislana na francoskem dvoru in tako je kralj Henrik VII. je pod vplivom reimškega nadškofa podpisal sramotno premirje z Angleži, ko je ljudstvo hotelo osvoboditi Pariz.

Sama se je spomladi leta 1430 vrnila na bojišče. Dosegla je še nekaj uspehov, pri izpadu iz mesta Compiègne so jo zajeli Angleži. Postavili so jo pred sodni zbor, ki ga je vodil škof Peter Cauchon, ki ga je osvobodilna vojska pregnala k Angležem in se je hotel nad Ivano maščevati. Za obsodbo pred svetnim sodiščem ni bilo najmanjše podlage, zato je prišla pred cerkveno – zaradi »krivoverstva in čarovništva«. Krivična in mučna sodna razprava se je vlekla pet mesecev, dokler ni bila 29. maja 1431 razglašena za nepopoljšljivo grešnico in obsojena na smrt na grmadi. Obsodbo so izvršili 30. maja 1431 v Rouenu. Ivana je pred smrtjo glasno molila za vse navzoče. Izdihnila je z Jezusovim imenom na ustnicah, s trdnim zaupanjem, da je njena daritev Bogu vseh.

V stoletjih po Ivanini smrti je njeno čaščenje precej nihalo. V nekaterih obdobjih so jo skoraj docela pozabili. Šele v 19. stoletju se je celotni francoski narod navdušil zanjo. Tako je škof v

Orleansu leta 1869 storil prve korake na poti uradne razglasitve.

Papež Leon XIII. je 27. januarja 1894 zapisal: »Ivana je naša.« Kongregacija za svete obrede je nato potrdila tri čudeže, ki so se zgodili v letih 1891, 1893 in 1900. To so bile ozdravitve treh redovnic iz škofij Aras, Evre in Orleans. 13. decembra 1908 je Pij X. podpisal dekret, ki je potrjeval te tri čudeže, nato pa jo je 18. aprila 1909 proglasil za blaženo. Papež Benedikt XV. je potrdil še dva čudeža in jo 16. maja 1920 v baziliki svetega Petra v Rimu razglasil za svetnico. Njen god je 30. maja.

12. 5. 2017	RADOVANOVIČ KARMELA	15	22. 5. 2017	GLUŠIČ IVAN	10
15. 5. 2017	ŠOLSKE SESTRE	15	22. 5. 2017	ŠOLSKE SESTRE	30
15. 5. 2017	ŠOLSKE SESTRE	10	22. 5. 2017	ZORKA ŠVARA	20
15. 5. 2017	DOLORES OMAHEN	20	22. 5. 2017	ŽUPNIJA OLIMLJE	25
15. 5. 2017	ANTON MOKRON	20	23. 5. 2017	STARHA MARIJA	20
15. 5. 2017	BRULC JOŽICA	20	23. 5. 2017	VIDMAR MARIJA	15
15. 5. 2017	MARIJA FERČAK	20	23. 5. 2017	SEVER ANA	30
15. 5. 2017	FRAS SREČKO	20	23. 5. 2017	ROJNIK ALEŠ	5
15. 5. 2017	LUCIJA ROZMAN	30	24. 5. 2017	ŽUPNIJA ROGATEC	50
15. 5. 2017	VIDMAR JOŽICA	12	24. 5. 2017	KAČNIK KRISTINA	50
15. 5. 2017	MODRIJAN ELIZABETA	10	25. 5. 2017	BARBARA KOMPARA	30
15. 5. 2017	K.B. SV. PETER IN PAVEL PTUJ	120	26. 5. 2017	STANE GRANDA	20
16. 5. 2017	MARIJA ŽELEZNIKAR	15	26. 5. 2017	ŽUPNIJA BELA CERKEV	20
16. 5. 2017	BOGOSLOVNO SEMENIŠČE	20	26. 5. 2017	PAJNIC ANDELKA	10
16. 5. 2017	TOPLAK ALBIN	10	29. 5. 2017	LUKNER TATJAN	20
16. 5. 2017	CVETKA LIKR	7	29. 5. 2017	ŽUPNIJA SV. KRIŽA-GABROVKA	10
16. 5. 2017	ZORE TEREZIJA	15	29. 5. 2017	NEŽA JUSTINEK	15
16. 5. 2017	ŠOLSKE SESTRE	20	29. 5. 2017	SLADIČ IGOR	10
16. 5. 2017	ŠOLSKE SESTRE	25	30. 5. 2017	MARJAN PENEŠ	10
16. 5. 2017	JANOŠ HACK	20	30. 5. 2017	ŽUPNIJA ODRANCI	20
17. 5. 2017	IRENA VAČOVNIK	20	31. 5. 2017	ŽUPNIJA RETEČE	15
17. 5. 2017	FRAN.BS	50	31. 5. 2017	FRANČIŠKA TURK	50
17. 5. 2017	ŽUPNIJA	15	31. 5. 2017	TOMAN VANDA	15
17. 5. 2017	ALOJZI GOLOB	30	1. 6. 2017	MARIJA KOKALJ	20
18. 5. 2017	VIKTOR BERLEC	20	1. 6. 2017	IGOR HAVLIČEK	20
18. 5. 2017	MARIJA KENDA	12	1. 6. 2017	HELENA LOVRENČAK	25
18. 5. 2017	META NOVAK	10	1. 6. 2017	DRAGO SKVORC	15
19. 5. 2017	PEGAN JOŽE	20	2. 6. 2017	ŽUPNIJA RAČE	20
19. 5. 2017	MOHAR MARIJA	5	5. 6. 2017	MARIJA VILAR	10
19. 5. 2017	DEMŠAR DARINKA	15	6. 6. 2017	JOŽE GAZVODA	10
19. 5. 2017	JAKOPIČ MILI FRANC	20	6. 6. 2017	ŽUPNIJA ČREŠNJEVEC	15
19. 5. 2017	MARIJA KOVSE	10	6. 6. 2017	ZLATA KOVAČ	50
19. 5. 2017	MARIJA SVENSEK	20	7. 6. 2017	MARJANOVIČ IVANA	15
19. 5. 2017	ZORA REŽEK	20	7. 6. 2017	PRAPROTNIK DOROTEJA	10
19. 5. 2017	ANDREJ GLAVAN	20	7. 6. 2017	MIHAELA ARNEŽ	20
22. 5. 2017	PARTL ZDENKA	15	8. 6. 2017	LABERNIK IGNACIJ	50
22. 5. 2017	FSR POKRAJINSKO BRATSTVO	50	8. 6. 2017	LOJZKA FUCKA	10
22. 5. 2017	FRANČIŠEK MARKELJ	30	9. 6. 2017	SONJA FERJAN	15

Volilni kapitelj Frančiškovih otrok in FRAMA

12. 6. 2017	NADIJA MARKEZIČ	15	5. 7. 2017	GANTAR KAJETAN	20
12. 6. 2017	MILKA KOTRLE	10	5. 7. 2017	ANA ALESSANDRA	20
13. 6. 2017	ALMA PRIJON	60	5. 7. 2017	JANEZ ZAVORNIK	20
14. 6. 2017	MARJETA PREMRN	80	6. 7. 2017	BRGLEZ ZDENKA	20
14. 6. 2017	ANA MARIJA ULAGA	20	11. 7. 2017	GUNGL BENEDIKTA	80
14. 6. 2017	MIRKO POTOČNIK	100	17. 7. 2017	KOPRIVŠEK DAVID	20
15. 6. 2017	ŽUPNIJA HAJDINA	25	17. 7. 2017	JOŽEF GOSTEČNIK	20
15. 6. 2017	ŽBOGAR MARJETA	10	14. 7. 2017	LUČEN ANICA	25
16. 6. 2017	ORAŽEN FRANCE	20	18. 7. 2017	LEVIČAR FRANC	20
16. 6. 2017	STEPANČIČ ANA	10	20. 7. 2017	ŠTEFANČIČ MARINKA	10
19. 6. 2017	ŽUPNIJA GORENJE	50	25. 7. 2017	ROMAN KRIČAJ	20
20. 6. 2017	GREGORC IVAN	10	25. 7. 2017	ŽNIDARŠIČ ALOJZ	20
22. 6. 2017	MARIJA JAGER	15	31. 7. 2017	ŠTEFAN CERAR	20
26. 6. 2017	ŠORLI STANISLAV	20	12. 8. 2017	ANA KAMENŠEK, LJ	20
30. 6. 2017	JOŽE PRIBOŽIČ	120			
3. 7. 2017	ŽUPNIJA KNEŽAK	30			
3. 7. 2017	MRZLJAK LUDOVICA	40			
4. 7. 2017	FISTER VERONIKA	15			
				SKUPAJ	3.611 €

Generalna skupščina Zdrženja pro Terra Sancta: tekoče dejavnosti in prednostne naloge v prihodnosti

Generalna skupščina Zdrženja pro Terra Sancta se je sestala v Jeruzalemu, da bi seznanila svoje člane z velikim razvojem zdrženja v preteklem letu in razpravljala o smernicah za naprej.

Na dnevnem redu sta bila potrditev proračuna za leto 2016 in poročilo vodstva. Sledila je kratka razprava o prednostnih nalogah in perspektivah v prihodnosti.

»Bistvenega pomena je, da se zavedamo dvojnega poslanstva Zdrženja, ki je po eni strani pomoč in podpora lokalni skupnosti, po drugi strani pa podpora veliki skupnosti romarjev z obnovo Jezusovih krajev,« je dejal direktor zdrženja, Tommaso Saltini. Glede slednjega so poudarili prednostne naloge na področju ohranjanja in razvoja, zlasti svetišča na pastirskih poljanah ter v Emavsu in Ein Karem.

Nato je bilo veliko govora o razmerah, v katerih živijo kristjani v Jeruzalemu in Betlehemu, ter o možnih posegih v Egiptu, da bi podprli tamkajšnje kristjane v stiski. Nazadnje so poudarili pomen angažiranosti v Siriji, kjer so se podpore projektom pomoči povečala tudi prizadevanja Zdrženja za razvoj šola in v drugih izobraževalnih institucij.

Festival »Pod stolpom« v Betaniji za vključitev celotne skupnosti v ohranjanje in nadaljnji razvoj

Kdo ne pozna svoje preteklosti, nima prihodnosti!« je ob koncu svojega govora na festivalu v Betaniji (v arabščini Al-Aizaria) 1. maja 2017 dejala Carla Benelli, koordinatorka kulturnih projektov za Zdrženje Pro Terra Sancta. Naslov dogodka je bil: »That Al-Qanatir«, dobesedno »Pod stolpom«, ki se nanaša na najbolj pozornost vzbujajočo zgradbo na območju starega mestnega jedra Betanije, poleg Lazarjevega groba.

Gornja izjava velja na splošno. Še bolj pa drži za mesto Betanijo, ki lahko iz svoje zgodovinske, verske in kulturne dediščine res ogromno pridobi za svojo prihodnost.

Zato je bil festival, ki ga je organizirala občina Betanija skupaj z nekaterimi lokalnimi mladinskimi društvi, z Zdrženjem Pro Terra Sancta in Centrom za mozaike v Jerihi – s podporo

nevladne organizacije Misereor in Italijanske agencije za razvojno sodelovanje (AICS) –, tako uspešen. Pri dogodku je sodelovalo veliko ljudi: precejšen del lokalne skupnosti, razna zdrženja in majhne zadruga obrtnikov, pa tudi pomembne osebnosti, kot so župan Musa Al-Shaer, jeruzalemski minister in guverner

Adnan Al-Husseini, nekdanji minister za lokalno samoupravo Hussein Al-Araj in italijanski konzul Luigi Mattiolo.

Vsi so poudarili pomen Betanije znotraj zgodovinskega in kulturnega konteksta tamkajšnjega območja ter se zahvalili za delo Zdrženja Pro Terra Sancta in Centra za mozaike, ki že več let obnavlja in ohranja arheološko najdišče okoli zemljišča, ki pripada kustodiji, ter nudi konkretne možnosti za gospodarski in družbeni razvoj zlasti mladim in ženskam.

Upajo, da bodo v bližnji prihodnosti naredili turistično pot okoli Lazarjevega groba, ki ga obiskujejo številni romarji, ter ustvarili pogoje za delovanje organizacij civilne družbe, ki bi dale nov zagon gospodarskim in kulturnim dejavnostim. Pri projektu sodelujejo ženska zadruga, ki se posveča umetni obrti, študentje in profesorji univerze Al-Quds ter specialisti s Katoliške univerze v Milanu.

Betanija je »dom prijateljstva«: neobičajem »iftar« v frančiškanskem samostanu

Kristjani in muslimani, ki se srečujejo, da bi delili lepoto medsebojnega spoznavanja: to se je zgodilo v Betaniji ob iftarju med brati kustodije in domačini. V ramadanu, postnem mesecu, pravzaprav vsak dan po sončnem zahodu, se zberejo muslimani k iftarju, skupnemu obroku, ki prekine njihov post. Zvečer 15. junija so kristjani v kustodiji delili ta trenutek s svojimi muslimanskimi sosedi.

Iftar je v sodelovanju s Centrom za

mozaike v Jerihi organiziralo Združenje pro Terra Sancta na pobudo Osame Hamdama, arhitekta kustodije Svete dežele, ki je odgovoren za arheološka izkopavanja v samostanu v Betaniji. Kustos Svete dežele je navdušeno sprejel vabilo in prišel v spremstvu sekretarja p. Davida Greniera in ekonoma p. Ramzija Sidawija. Prisoten je bil tudi italijanski generalni konzul v Jeruzalemu, Fabio Sokolowicz.

Po muezinovem klicu se je v bratskem vzdušju večerja tradicionalno pričela z dateljni in kozarcem vode, nato pa so postregli z rižem, piščancem in drugimi tradicionalnimi jedmi.

»Dobrodošli v Betaniji. Veseli smo, da ste tukaj z nami, in upam, da bomo to pobudo vsako leto ponovili,« je dejal podžupan Betanije. Ker se je že stemnilo, so k večerji prisedli tudi arheologi

in lastniki bližnjih trgovin ter jedli z njimi. Vse jedi je pripravila neutrudna Fatima Faroun, voditeljica ženskega združenja Shoruq. Beseda »šoruk« pomeni »zora«, ker združenje želi, kot je pojasnila Fatima, »biti luč v življenju betanijskih žena«.

»Hvaležni smo, da ste tukaj,« je dejal arhitekt Osama Hamdam. »To srečanje

je majhen most, ki nam bo pomagal porušiti stene in verjamem, da je edini način za to dialog.«

Kristjani in muslimani se vsak dan v župnijah in projektih frančiškanske misije na Bližnjem vzhodu skupaj učijo, kaj pomeni medsebojno sodelovati in si deliti stvari.

Betanija je predvsem posebno mesto za kustosa Svete dežele: »Tu so živeli Marija, Marta in Lazar, ki so bili vedno pripravljeni sprejeti Jezusa medse. Torej, Betanijo vidim kot kraj prijateljstva. In pomembno je, da bo ta kraj vedno prostor za srečevanja in sklepanja prijateljstev.«

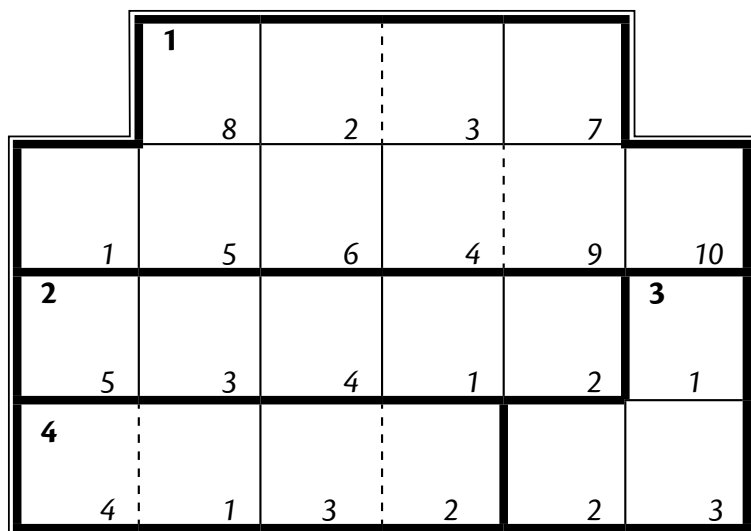

Nagradni mozaik

Črke štirih opisanih besed razporedi v debeleje obrobljene dele lika, označene s številkami levo zgoraj tako, kot kažejo številke desno spodaj. Ob pravilni rešitvi boste v vodoravnih vrsticah prebrali misel, ki se posredno nanaša na enega od naravnih elementov v Hvalnici stvarstvu sv. Frančiška Asiškega.

- oseba, ki ji je bila podeljena oblast z maziljenjem
- vsak od delov stavbe, ki omejuje oziroma zapira prostor od zgoraj
- čebelam podobne žuželke s tankim rumenkastim telesom
- zvarjeno mesto s snovjo, ki se ob varjenju pretali

Sestavila: Frančiška Pavlič

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

V ognju se zlato preizkuša!

Na uredništvo ste poslali 16 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje.

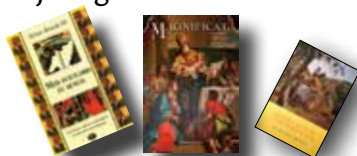
Tokratni nagrajenci so:

- nagrada: **Marija Modrijan**, Raskovec 35, SI-1360 Vrhnika.
- nagrada: **Silva Saje**, Šegova 3, SI-8000 Novo mesto.
- nagrada: **Marija Kovačič**, Poh. bataljona 19, SI-3214 Zreče.

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držičnika 7, SI-2000 Maribor) do 1. oktobra 2017. Čakajo vas naslednje nagrade:

- nagrada: Milan Bizant, Med svetlobo in senco;
- nagrada: Revija Magnificat;
- nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (31-32)

XXXI.

Kako je sveti Frančišek natanko poznal vse srčne skrivnosti svojih bratov

Kakor pravi naš Gospod Jezus Kristus v evangeliju: Poznam svoje ovce in one poznajo mene, tako je tudi blaženi oče sveti Frančišek kot dober pastir po božjem razodetju poznal vse zasluge in kreposti svojih tovarišev, a poznal je tudi njihove napake. Zato je znal preskrbeti vsem najboljša zdravila, zakaj poniževal je ošabne, poveličeval ponižne, grajal napake in hvalil kreposti, kakor beremo v čudežnih razodetjih, ki jih je imel o tej svoji družini.

Med drugim beremo, kako se je sveti Frančišek nekoč pogovarjal s svojo družino v nekem samostanu o Bogu; brat Rufin pa ni bil navzoč pri tem pogovoru, ker se je v gozdu vdal premišljevanju. Ko so se takole pogovarjali, je stopil brat Rufin iz gozda in šel nekoliko oddaljen mimo njih. Takrat ga zagleda sveti Frančišek, se obrne k tovarišem in jih vpraša, rekoč: »Povejte mi, katera duša je po vašem najsvetejša od teh, kar jih ima Boga na svetu.« In ko so mu odgovorili, da je po njihovem mnenju najsvetejša njegova, jim sveti Frančišek reče: »Predragi bratje, kar se mene tiče, sem najnevednejše bitje, kar jih ima Bog na svetu; toda ali vidite brata Rufina, ki prihaja sedaj iz gozda? Bog mi je odkril, da je njegova duša ena izmed treh najsvetejših, ki jih ima on na tem svetu, in resnično vam povem, da bi se ne obotavljal in bi ga klical za 'svetega' Rufina še

za njega živih dni; zakaj njegova duša je utrjena v milosti in posvečena v nebesih od našega Gospoda Jezusa Kristusa.« A teh besed ni sveti Frančišek nikdar spregovoril v navzočnosti omenjenega brata Rufina.

Kako je sveti Frančišek na enak način poznal napake svojih bratov, se očitno razvidi pri bratu Eliju, katerega je često pogrjal zavoljo njegove ošabnosti, in pa pri bratu Janezu od klobuka, ki mu je prerokoval, da bo samega sebe obesil za vrat; in dalje tudi pri onem bratu, ki ga je hudič stiskal za grlo, ko je bil opominjan zaradi nepokorščine, in še pri mnogih drugih bratih, katerih skrivne napake in kreposti je sveti Frančišek poznal, ker mu jih je razkril blagoslovljeni Kristus.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku. Amen.

XXXII.

Kako si je brat Masej izprosil od Kristusa krepost ponižnosti

Prvi tovariši svetega Frančiška so si na vso moč prizadevali, da bi bili ubogi v časnih dobrinah in bogati v krepostih, po katerih pridemo do pravega nebeškega in večnega bogastva. Zgodilo se je nekega dne, da so bili zbrani v pogovoru o Bogu in je eden izmed njih povedal tale primer: »Bil je mož, ki je bil velik prijatelj Boga in imel je veliko milost delavnega in premišljevalnega življenja. Zraven tega pa je bil tako zelo ponižen, da se je imel za hudega grešnika. Ta ponižnost ga je posvečevala in utrjevala v milosti, da je brez prestanka rasel v krepostih in božjih darovih in da ni nikdar padel v greh.«

Ko je brat Masej slišal tako čudovite stvari o ponižnosti in spoznal, da je ponižnost zaklad večnega življenja, je pričel tako vzplamtevat od ljubezni in

hrepenenja po tej kreposti, da je v veliki gorečnosti dvignil obraz k nebu ter obljubil in trdno sklenil, da se noče na tem svetu nikdar več veseliti, dokler ne bo začutil, da je ta krepost v njegovi duši popolna. Od tedaj je ostal skoraj neprenehoma zaprt v celici in se mrtvičil pred Bogom s postom, bedenjem, molitvijo in bridkim jokom, da bi od njega izprosil to krepost, brez katere se je imel za vrednega pekla, a ki je bil z njo tisti božji prijatelj, o katerem je slišal praviti, tako bogato obdarovan.

V tem hrepenenju je prebil že mnogo dni, ko se je zgodilo, da je nekega dne stopil v gozd in je vnetega duha hodil po njem, jokajoč, vzdihujoč in tožeč in je z gorečim hrepenenjem prosil Boga za to božjo krepost. Ker pa Bog rad usliši prošnje ponižnih in skesanih, pride glas z neba in bratu Maseju, ko tako moli, dvakrat zakliče: »Brat Masej! Brat Masej!« On pa v duhu spozna, da je to

Kristusov glas, in odgovori: »Gospod moj! Gospod moj!« In Kristus mu pravi: »Kaj hočeš dati, da dobiš milost, ki jo prosiš?« Odgovori brat Masej: »Gospod, oči ti dam iz glave.« In Kristus njemu: »Hočem, da imaš milost in tudi oči.« In po teh besedah glas umolkne.

Brat Masej pa je ostal tako poln milosti zaželene ponižnosti in božje luči, da je bil odslej vedno vesel. In čestokrat je med molitvijo z golobje zamolklim glasom zavriskal: »U, u, u,« in z radostnim obrazom ter se z veselim srcem vdal premišljevanju; a ker je poleg tega postal ponižen, se je imel za zadnjega človeka na svetu. Ko ga je nekoč Jakob iz Falleroneja vprašal, zakaj v svojem vriskanju ne spreminja glasu, mu je ves vesel odgovoril, da ni treba spreminjati napeva, če se v kateri stvari najde vsa sreča.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku. Amen.

Posodobljeni prevod Alojzija Resa

Premišljevanje**31.**

Najstarejši viri pogosto govorijo o Frančiškovem daru razločevanja. V njegovih Opominih je mogoče zaslediti to modrost pristnega duhovnega učitelja.

Zakaj kasnejše frančiškansko izročilo ni privzelo te razsežnosti? Ne vem, če ni treba v tem videti, da so si razlagali iz izhodišča, da je bil to samo Frančiškov nadnaravni preroški dar.

Otroško vprašanje (pa tudi vprašanje v tolikih družbenih in tudi verskih skupnostih): »Kdo je najmočnejši? Kdo je najpametnejši? Kdo je najbolj čeden? Kdo je najbolj svet?« nam priključuje nasmeš zaradi svoje naivnosti.

Ne vem, zakaj se mi zdi, da je Frančišek pogosto moral zagovarjati brata Rufina pred drugimi tovariši zaradi njegove neprilagodljivosti.

Niz Rožic pripravlja portrete nekaterih Frančiškovih tovarišev. Poleg tega da jih poskušajo idealizirati, ni težko

uganiti tudi nasprotja med značaji in težav pri gradnji skupnosti.

Običajna pot za to je bilo življenje po pravilih, skupno delo in pokorščina avtoriteti. Francišek pa je ustvaril nov slog: pospeševati kakovost medsebojnih odnosov.

Poznavanje duhovnega očeta ali učitelja je podobno poznavanju, ki ga ima Jezus, dobri pastir, ki pozna svoje ovce in one poznajo njega. Pomeni, da je izkušen; še več, da daruje sebe.

Ti kristološki namigi v Rožicah kažejo, od kod prihaja navdih zanje.

32.

Brat Masej in njegova nasprotja, tako človeška kot duhovna. Vedno se bori z razumom in s svojimi ambicijami. V tej rožici vidimo njegovo najgloblje hrepenenje, notranjo luč njegovega vernega srca.

Ko beremo besedila gorečih frančiškanov o uboštvu, med njimi tudi Rožice, dobimo vtis, da pogosto mejijo na napuh. To poglavje o ponižnosti vsebuje žarko modrost, nekaj najboljšega.

☞ Ponižnost posvečuje in utrjuje v milosti.

☞ Daje rast v vseh krepostih.

☞ Ščiti pred grehom.

☞ Je vir veselja.

Ko to rečemo, se zdi, da so to okoreli obrazci. Če pa do njih pridemo prek izkustva, odkrijemo njihovo resničnost. Na primer, da ponižnost utrjuje v milosti, lahko brez težav izpeljemo iz značilne skrbi, ki se ponavlja v Rožicah, da je to znamenje popolne svetosti (teološko dvoumen izraz, če se ga dobro ne pojasni).

☞ Brez ponižnosti ni hrbtenice krščanskega življenja, saj vse prejemamo po milosti.

☞ Ponižnost okrepi zavest o zastonjski božji ljubezni, brez katere ni mogoče živeti z Bogom.

Za površnega psihologa bi bila Masejeva obsedenost s ponižnostjo nezavedno pogojena z njegovim občutkom večvrednosti. S tem pa se zapre možnost razumeti »ujemanje nasprotij«. Zakaj pa je tako zadovoljen in mu je srce tako polno veselja, ko se vidi kot največji grešnik na svetu?

Skrivnost krščanske ponižnosti ni v osvojitvi kreposti, ampak v zrenju živega Boga, ki grešnika opravičuje po milosti.

Tale podrobnost je zelo ljubka: Kristus mu podeli ponižnost in oči. Tako običajno deluje Bog: po eni strani mu moraš biti pripravljen vse žrtvovati, po drugi pa ti vse podari v preobilju.

»Kdor ima, se mu bo še dalo.«

Pregledal in odmeve prevedel br. Miran Špelič.

Se nadaljuje.

Restavriranje stvarnega kraja, da bi ohranili vero: odprtje obnovljenega Božjega groba

To se doslej še nikoli ni zgodilo. Namreč, grobnica Svetega groba je po desetih mesecih dela končno obnovljena. Ta dogodek je res enkratni, ker je obnova rezultat nepričakovane sporazuma med grškimi pravoslavci, katoličani in Armenci.

Zato je ob odprtju kustos Svete dežele, p. Francesco Patton, v svojem govoru poudaril simbolično vrednost dogodka, namreč krščansko edinost, do katere je

prišlo, pa tudi njegovo duhovno vrednost: »Šlo je za obnovo najpomembnejšega kraja za celotno krščanstvo, ki je ključno mesto za razumevanje našega življenja in zgodovine.«

Grški pravoslavni patriarh Teofil III. in armenski patriarh Nourhan Manougian sta izrazila isto. Obnova je »darilo

mestu Jeruzalemu in celemu svetu,« so besede Teofila III., gre za stvarno darilo, ki pa je hkrati simbolično in duhovno.

Poleg tega je ohranjanje svetih krajev, da so na voljo tisočem romarjev, ki se vsak dan zgrinjajo k Božjemu grobu in na druge kraje, glavna naloga frančiškanih kustodije Svete dežele.

»Naša zahvala in čast pa gresta predvsem Gospodu, vsemogočnemu Bogu, Očetu, Sinu in Svetemu Duhu, ki navdihuje vsako dobro delo. Kristus je vstal! Res je vstal! Tukaj!« je zaključil kustos.

»Pomagajte nam prinesiti luč kristjanom v Gazi«: klic župnika p. Maria Da Silve

Že približno tri mesece so kristjani v Gazi v temi. »Do nedavnega smo imeli električno energijo osem ur na dan, nato le šest ur, potem pa le štiri ... Danes imamo elektriko le dve uri in pol na dan!« P. Mario Da Silva, župnik v cerkvi Svete družine latinskega obreda v Gazi, je zelo zaskrbljen. Tu živi pet let, v te kraje je sledil majhni latinski skupnosti. Povedal nam je, da se je položaj, odkar je prišel, poslabšal. »Na splošno primanjkuje vsega,« pravi, »pa še to malo, kar imamo, stane dvakrat ali trikrat več v primerjavi s cenami takrat, ko sem prišel ... Še naprej zmanjšujejo dobavo življenjskih potrebščin, dobavo plina in nafte pa

so zmanjšali za 30 %. Zato je uporaba električnih generatorjev za pomoč pri pomanjkanju električne energije postala predraga alternativa.»

V Gazi živi 1,8 milijona prebivalcev. Je ena od držav z največjo gostoto prebivalstva na svetu (5.046 prebivalcev na kvadratni kilometer). Ljudje so izčrpani zaradi dolgih let politične nestabilnosti, zaradi zaprtja meja in preteklih vojn. Gospodarski zastoj in dolga leta nasilja so imela uničujoče posledice za ljudi in družine. Zato je

celotna družba nestabilna in še naprej propada.

Kristjani v Gazi predstavljajo 0,05 celotnega prebivalstva (približno dva tisoč ljudi), kar je majhna skupnost, ki pa ima velik pomen.

»Vedno sem bil navdušen nad bogastvom krščanske navzočnosti v Gazi,« pravi Tommaso Saltini, direktor Združenja pro Terra Sancta. »Gre za majhno skupnost, ki pa je polna upanja, čeprav je veliko pretrpela. Vedno so pripravljeni pomagati vsem ne glede

na versko pripadnost.« Zato na prošnjo nekdanjega predsednika Združenja in kustosa Svete dežele, p. Pierbattista Pizzaballa, od leta 2008 Združenje pro Terra Sancta podpira dobrodelne akcije te majhne skupnosti. Tudi novi predsednik in kustos Svete dežele, p. Francesco Patton, in člani skupščine Združenja, ki so se sestali konec aprila 2017, so poudarili pomen dosedanje pomoči v Gazi.

»Le malo ljudi v Evropi se danes zaveda krščanske Gaze, vendar je resnično pomembno mesto, ki je omenjeno tako v Stari zavezi kot v Apostolskih delih: tukaj se zlasti spominjamo odhoda Svete družine v Egipt, ko se je za krajši čas ustavila v Gazi. Tukaj so bivali menihi in nekatere prve krščanske skupnosti. Še do danes ostajajo sledi te dragocene prisotnosti: znameniti samostan sv. Hilarija in dve cerkvi, ena posvečena sv. Janezu Krstniku (nato spremenjena v mošejo) in druga sv. Porfiriju.«

P. Mario Da Silva in tehnično osebje župnije so že začeli pomagati nekaterim družinam, približno tridesetim. Zaradi pomanjkanja električne energije so kot alternativo namestili solarne celice. »Toda ta projekt je bil predrag,« pravi duhovnik. »Ker gre za okoli 200 družin, ki potrebujejo pomoč, smo morali razmišljati o drugi rešitvi: 200-amperski električni akumulatorji, ki držijo približno 12 do 15 ur na dan.«

Vendar na žalost sedanja sredstva še vedno ne zadoščajo. Zato se je p. Mario za pomoč obrnil na Združenje pro Terra sancta. Svoje prijatelje in donatorje prosimo, naj nam pomagajo pripeljati elektriko h kristjanom iz Gaze. S svojo pomočjo jim boste omogočili dostojno življenje.

Novice iz Sirije: »Vračamo se domov, a še ni končano!«

Slišali smo, da Cerkev pomaga ljudem, jim stoji ob strani in jih spodbuja; pripravljena je priskočiti na pomoč pri obnovi poškodovane hiše, očetu najti službo in pokriti nekaj nastalih stroškov. Ali pa razdeliti pakete s hrano, kjer je to nujno potrebno.« Tako so povedali nekateri kristjani iz Alepa v Siriji. V zadnjih mesecih so se odločili vrniti domov, šest mesecev po tem, ko so izvedeli, da je mesto končno osvobojeno.

»Letos se je vrnilo 18 družin,« priveduje pater Ibrahim Alsabagh, ki nam še pove: »in tudi vemo, da o vrnitvi razmišljajo še nekateri drugi.« To je res dober znak upanja za lokalno skupnost, ki je trenutno zelo izčrpana zaradi številnih težav, s katerimi se je spoprijemala. Je tudi vzpodbuden znak za frančiškanske brate, ki so bili vedno

prisotni v Siriji in stali ob strani ljudem v teh letih vojne. »To nas spodbuja, da nadaljujemo s svojim delom in smo še bolj gostoljubni,« nadaljuje oče Ibrahim.

Ceprav je mesto osvobojeno in so nekatere dejavnosti že zaživele, je v Alepu še vedno čutiti strah, še vedno je pomanjkanje vode in električne energije, življenjski stroški pa še vedno naraščajo. Pater je resnično zaskrbljen, ko pravi: »V zadnjem času je bilo v novem delu mesta veliko bombnih napadov, številni civilisti pa so bili žrtve izstrelkov, ki so jih sprožile nekatere oborožene skupine. Celo noč so obstreljevali mesto od zunaj. Slišimo hrup in vidimo posledice; večkrat nam

povejo, da je ISIS, drugič nam pravijo, da bi lahko bile tudi druge ekstremistične skupine. Ljudje se sprašujejo: 'Je konec ali še ne? Ali je mogoče zaživeti na novo?'«

Sirija je vse bolj »ranjena država,« pravi pater, »uničena država, gospodarsko paralizirana država, ki je v celoti odvisna od tujih trgov ... Ljudje si poskušajo zamišljati prihodnost, vendar pa je stvar v tem, da ne morejo videti te prihodnosti, zlasti če si jo skušajo zamišljati s človeškega vidika.«

Zato Združenje pro Terra Sancta ostaja ob strani frančiškanom in jih podpira na tej neskončni kalvariji.

Popotni dnevnik

Ne boj se stopiti na neznano pot, da bi dosegel nepoznane cilje

1. in 2. avgust 2017

Nov mesec na koledarju in beležka mi je rezervirala prve dni avgusta, naj se podam na pot, da bi odkril nepoznane cilje. Koriščenje letalskih milj me popoldne premakne z Brnika v Gdansk na Poljskem. Baltik, morje, pristanišče, Solidarnost, Lech Walesa ... so podatki, ki segajo nazaj skoraj 30 let, ko smo poslušali o delavski vstaji v pristanišču v Gdanku in kako se je poljsko ljudstvo dvignilo proti komunizmu.

Gdansk (poljsko Gdańsk, kašupski jezik Gduńsk, nemško Danzig) je mesto na severu Poljske. Je zelo pomembno kulturno, gospodarsko in prometno središče ob izlivu reke Visle. Mesto se prvokrat omenja že leta 997, v življenjepisu sv. Adalberta je podatek, da je leta 1224 na tem prostoru krstil lokalna plemena, čeprav so po-

dročje poseljevali Germani. Od 1296 so tu vladali poljski in češki kralji. Leta 1308 so ga zavzeli vitezi nemškega viteškega reda in mesto je postalo mesto del Prusije. Mesto razvilo v trgovsko središče in leta 1361 postalo član Hanse, zveze trgovskih mest ob Baltiku, ki so imela poseben status. Po bitki pri Grunwaldu se je mesto vrnilo pod poljsko oblast, vendar ga je le leto dni kasneje spet prevzel nemški viteški red. Od leta 1457 je bil Gdansk avtonomno mesto znotraj poljskega kraljestva. Potem ga je 1577 zavzel poljski kralj Štefan Báthory in mu ohranil mestno avtonomijo.

Prebivalstvo mesta je bilo vseskozi zelo pestro. Večina je bila Nemcev, Poljakov, Judov in Nizozemcev. Po delitvi Poljske 1793 je prišlo mesto ponovno pod prusko oblast. V času Napoleoneve oblasti 1807–1814 je bil svobodno mesto, po padcu Napoleona znova pod Prusijo, od leta 1871 pa del nemškega cesarstva. Po koncu 1. svetovne vojne je neodvisna Poljska zahtevala izhod na morje, kar so ji obljubljale sile antante.

Poljska je dobila izhod na morje od Gdynie do Gdanska. Zahtevala je tudi celotno mesto Gdansk, a je večinsko nemško prebivalstvo (96 %) zahtevalo zavrnilo. Versajski dogovor je dal Gdanku poseben status »svobodnega mesta Gdansk« pod zaščito Društva narodov. Mesto je imelo posebno vlado, parlament in vse elemente državnosti. Nemčija je želela pripojitev k Nemčiji, ker so imeli nacisti tu veliko pristašev.

30. marca 1945 je mesto, ki je bilo pred tem močno bombardirano, zavzela Sovjetska zveza. Po vojni je mesto pripadlo Poljski in Nemci so bili izgnani. V mesto so se naselili Poljaki z vzhodnih področij Poljske, ki so pripadla Sovjetski zvezi. Tako se je mesto popolnoma spremenilo. Postalo je industrijsko, ladjedelniško in pristaniško. Že leta 1970 je bilo mesto vodilno v uporabi proti komunistični oblasti, ko je bil na položaju Vladislav Gomulka (pri nas še vedno vozijo tisti grdi vlaki, imenovani po Gomulki). Leta 1980 pa je bil tu ustanovljen nekomunistični sindikat Solidarnost pod vodstvom Lecha Walese, ki je kasneje postal predsednik Poljske. Od tu se je upor proti komunizmu razširil po vsej Vzhodni Evropi.

Mesto je res občudovanja vredno. Prebivalstvo se giblje okrog pol milijona. Na prvem mestu je konkatedrala sv. Marije in je največja cerkev na svetu, ki je zgrajena iz opeke (dolga 105 m). Sprehod po mestu začeni z rotovžem je od stavbe do stavbe zelo zanimiv. Prevladuje opeka, rdeča opeka in spet opeka v slogu gotike in neogotike. Naravna lega mesta ob izlivu reke Visle daje možnost povezave treh mest, Gdanska, Gdynie in Sopota. Odlična je nova železniška povezava med mesti, vključno z letališčem Lecha Walese. Nova proga, novi vlaki, velike investicije v infrastrukturo so na Poljskem znane. In mi?

3. avgust 2017

Nisem nameraval ostati v mestu kar dva dni, vendar me je v to prisilila izguba kovčka, kar se pri poljskem prevozniku Lot kaj rado zgodi. Sicer so me po SMS vedno znova obveščali, da prtljaga še ni prispela in da mi jo lahko pošljejo na mojo naslednjo destinacijo v Kaliningrad, pa sem odklonil. Če so že iz Ljubljane do Gdanska potrebovali dodatnih 36 ur za prevoz, potem bi zadeva sorazmerno še trajala. In končno ponoči ob 2h prileti SMS, da je prtljaga prispela. Povezave z letališčem so res odlične. Naj bo avtobusna linija števil. 210 za 3,20 zlotov ali pa vlak za 3,80 zlotov – vse odlično deluje. In popoldne ob 15h sledi ruski avtobus za Kaliningrad, kamor

sem namenjen in kjer še nikoli nisem bil.

Šofer ruskega avtobusa se dela zelo pomembnega. Nekateri čakajoči potniki imajo že vozovnice v rokah. Jaz še ne, ker je na informacijah na postaji rekla gospa, da se dobijo pri šoferju. In tu je točka za srečanje. Šoferju ni bilo po volji, da imajo nekateri že karte v rokah. Zanj je boljše brez kart. Samo 600 rubljev in adijo. Kart ni.

Med vožnjo krepko dežuje. Polja še niso požeta, žito še čaka. Poljaki gradijo nove ceste in stare širijo. Na obrobju Gdanska so sama gradbišča. Nekaj metrov pred mejo šofer ukaže: Vsi na WC. In prav je imel. Za poljsko in rusko kontrolo sta bili potrebni točno dve uri. Kaliningrajska oblast ima enak čas kot Poljska. Tudi Rusi v Kaliningraski oblasti še niso poželi, čeprav

imajo manj obdelanih njiv kot Poljaki. Precej zapuščenih parcel in prav tako hiš, ki imajo napis »arenda« – najem. Malo pred 20h pridemo na avtobusni kolodvor, ki je ob južnem železniškem kolodvoru v Kaliningradu. Kar taksi vzamem do hotela. Hoče 350 rubljev (1 evro = 69 rubljev). Pa saj stane 5-urna vožnja z avtobusom iz Gdanska le 600 rubljev! Pa pravi taksist: Ali veš, kaj je to taksi in kaj je avtobus? Seveda vem. Ker je namestitev skromna in poceni, je malo ven iz centra.

4. avgust – arški župnik

Ker je to naš stanovski godovnjak, je bila liturgija temu primerno slovesna. Po zajtrku se odpravim v mesto na ogled in odkrivanja lepote. Pričakoval sem več starin iz pretekle zgodovine. Način ogledovanja in premikanja po mestu imam že preizkušen: peš in mestni promet. Cena ugodna: 20 rubljev (0,30 evra) in temu je enaka tudi cena stranišč v mestu, ki so solidno oskrbovana. Najprej se podam na kolodvor, da si preskrbim prevoz za naslednji dan, ko bo šlo v smeri Litve, Vilnius. Vlak je drag. Kar več kot 3.000 rubljev. Poizkusim še avtobus. Ta pa je le 790 rubljev. Vlak je dražji za več kot 300 %, torej je izbira jasna. Vendar je davek drugje. Čakanje v vrsti za karto naslednji dan traja kar uro in pol, ženske se prerivajo in kregajo. Bil sem gentleman.

Kaliningrad (rusko Калининград, do leta 1945 poznano po nemškem imenu Königsberg in nato za kratek čas kot Kjonigsberg (Кёнигсберг)) je pristaniško mesto in upravno središče ruske eksklave Kaliningrajska oblast, ki leži med Poljsko in Litvo ob Baltskem morju. Po podatkih iz leta 2005 ima Kaliningrad 434.954 prebivalcev. Obsega 15.100 km².

Poljsko ime za mesto je Królewiec. Predhodno je bilo mesto pod imenom Königsberg središče nemške province Vzhodna Prusija, pred tem Vojvodine Prusije in pred tem glavno mesto redovne države nemškega viteškega reda.

V mestu je vse svoje življenje bival filozof Immanuel Kant.

Moje predstave o tej eksklavi so bili popolnoma drugačne. Velika je za sedem Slovenij, prebivalstva pa ima en milijon, kar je za polovico Slovenije. Kot mi je povedal taksist, je tu že kar blizu 700.000 prebivalcev, ker so se naselili praktično iz vseh zakavkaških sovjetskih republik. Tudi natakar v hotelu je bil pravoslavni Armenec. Je dejal, da se Armenci radi družijo z Rusi, Gruzijci pa z Amerikanci. Eksklava je bila ustanovljena 7. aprila 1946.

Šele potem, ki si na terenu in vožnji po suhem utrdiš predstave, je predstava popolna. Le po zemljevidih je drsanje sicer potrebno, ne pokaže pa vsega.

Najprej podatki o Baltiku. Baltsko (ali Baltiško) morje leži v severovzhodni Evropi med polotokom Skandinavijo in osrednjo Evropo. Na zahodu se mimo danskih otokov prek ožine Kattegat odpira v Severno morje. Baltsko morje (poljsko Morze Bałtyckie ali Bałtyk, kašubsko Bòt, rusko Балтийское море, latvijsko Baltijas jūra, litvansko Baltijos jūra) je dobilo ime po Baltih, plemenu, ki je v antiki prebivalo ob tem morju, o njih poroča zgodovinar Tacit leta 98. V mnogih jezikih celinske Evrope je Baltsko morje znano kot »Vzhodno morje« (dansko Østersøen, nemško Ostsee, finsko Itämeri, nizozemsko Oostzee, norveško Østersjøen, švedsko Östersjön). V estonščini se mu, nasprotno, pravi »Zahodno morje« (Läänemeri).

Trem državam ob Baltskem morju Estoniji, Litvi in Latviji rečemo baltiške države.

V antiki je bilo Baltsko morje znano kot Mare Suebicum ali Mare Sarmaticum. Tacit v svojih delih Agricola in Germania opisuje Mare Suebicum, poimenovano po germanskih Svebih, kot brakično (= kjer se mešata slana in sladka voda) morje, ki pozimi zamrzne. Svebi so se kasneje preselili na jugozahod, po njih se imenuje zgodovinska pokrajina Švabska. Zgodovi-

nar Jordanes morje v delu Getica omenja kot Mare Germanicum.

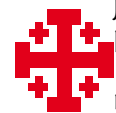
V zgodnjem srednjem veku so skandinavski trgovci na celotni obali Baltika zgradili obsežno trgovsko mrežo, ki so jo po rekah preko Rusije povezali s Črnim morjem. To obdobje je znano tudi kot vikinška doba. V mnogih germanskih jezikih se Baltiku reče Vzhodno morje,

vendar Saxo Grammaticus v Gesta Danorum navaja tudi starejše ime Gandvik, -vik pomeni zaliv, iz česar sklepajo, da so se Vikingi zavedali, da je Baltik odprt proti Atlantiku samo preko ožine Kattegat. Za Vikinge je bilo morje pomembno za ribolov, trgovali pa so predvsem s hlodovino, katranom, lanom, konopljo, krznom in jantarjem. Švedska je izvažala železovo in srebrno rudo, Poljska pa kameno sol.

Dežele ob Baltiku so bile med zadnjimi v Evropi, ki so sprejele krščanstvo, Finska v 12. stoletju, Estonija in Latvija v 13. stoletju, Litva kot zadnja evropska država leta 1387. To se je zgodilo po dolgotrajnih severnih križarskih vojnah, ki so jih vodile sosednje že krščanske države in nemški viteški red. Med 13. in 17. stoletjem je območje nadzorovala Hanzeatska zveza, nakar je skoraj popoln nadzor prevzela Švedska in ga izgubila v veliki severni vojni (1700–1721), ko je Rusija prevzela nadzor nad Finsko in leta 1703 osnovala Sankt Peterburg.

Po prvi svetovni vojni je bila Poljska povezana z Baltikom s koridorjem, ki je ločeval Vzhodno Prusijo od preostanka Nemčije. Ozemeljske zahteve Nemčije po tem koridorju so bile eden od razlogov za začetek druge svetovne vojne, med katero je Nemčija zasedla Poljsko in dele Sovjetske zveze do Sankt Peterburga (takrat Leningrad), ki je bil dolgo oblegan. Po vojni je prišlo do velikih demografskih sprememb ob južnem Baltiku, večina Nemcev je bila izseljena, v Litvo, Latvijo in Estonijo pa je bilo priseljenih veliko Rusov. Današnji nadzor nad Baltikom je bil vzpostavljen leta 1989 z razpadom Sovjetske zveze.

Nevihta je povzročila hudo pomorsko nesrečo trajekta MS Estonija 28. 9. 1994, v kateri je življenje izgubilo 852 ljudi. V tisku je bilo zaslediti veliko

razlag. Med drugim tudi o ogromnih količinah mamil, ki jih je bilo potrebno uničiti. So pa še druge razlage, vendar o tem dovolj. Starejše lesene ladje se v hladnih vodah dobro ohranijo, zato je dvignjena švedska vojaška ladja *Vasa* (ki se je potopila pred občinstvom v lepem vremenu) iz 17. stoletja dobro ohranjena. Na ogled je v Stockholmu.

Morje poplavlja, ko se gladina dvigne za več kot meter. V nemškem obalnem mestu Warnemünde so zabeležili 110 poplav med letoma 1950 in 2000. Večje poplave so bile v letih 1304, 1320, 1449, 1625, 1694, 1784 in 1825. Bolj natančno so vodeni podatki o poplavah od leta 1872, ko se je gladina v Warnemündeju dvignila za rekordnih 2,83 m. Se pač niso pozanimali pri Francozih in so mesta gradili tik ob obali!

Baltsko morje je dolgo približno 1600 km, široko v povprečju 193 km in povprečne globine 55 m. Najgloblja točka je 459 m pod gladino ob švedski obali. Površina morja je 349644 km², prostornina 20000km³, dolžina obale 8000 km.

Ob vsem tem postane šele jasno, da je za Rusijo ta Kaliningrajska eksklava še kako pomembna. Na pomembnosti je še bolj pridobila po osamosvojitvi treh baltskih republik nekdanje ZSSR, Litve, Latvije in Estonije. Tam je bila Kaliningrajska oblast odrezana od Rusije in nastal je problem komunikacije in transporta. Ostal je le zračni in morski promet. Rusija si želi poseben režim prehoda preko Litve z vlaki in avtobusi, sicer je potrebna schengenska viza. O tem je že razpravljala EU, vendar sprostitev prehoda brez vizumov zaenkrat še ni. Rusija bi želela na tem prostoru narediti prosto gospodarsko cono. Železniški transport je vzpostavljen preko Litve. Ugodna je tudi enaka širina tirov, 1524 mm.

Ni odveč bojazen, da bi se enkrat z baltskimi državami zgodilo tako, kot se je s Krimom. Napovedane vojaške vaje na Baltiku, kjer bodo letos sodelovali tudi Kitajci, niso mačji kašelj. Marsikdo je ob tem zaskrbljen.

Nova pravoslavna stolnica je stara komaj 10 let. Podpora pravoslavne Rusije je očitna. Freske še dokončujejo. In kot je v navadi v pravoslavni cerkvi, žene vedno nekaj čistijo, odstranjujejo delno dogorele svečke in so silno prijazne. Pri vходу v cerkev je celo čudovit dar vse-ruskega patriarha Kirila: velike jaslice z oljčnega lesa.

5. avgust – Marija Snežna

Najprej maša, potem paša. Staro reklo, ki vedno drži. Ker vozno karto že imam in ker mi je mestni javni prevoz že nekoliko znan, ni težav, da se za 20 rubljev prepeljem na južni kolodvor, kjer je tudi avtobusna postaja. Avtobus je beloruski in pelje v Minsk za ceno 790 rubljev (13 evrov). Vožnja traja od 10.15 do 19.00. Vmes so le 10-minutni postanki za stranišča, ki so za potnike brezplačna (sicer pa 18 rubljev). Okrog Kaliningrada je sicer nekaj avtocest, ki se pa kmalu spremenijo v socialistične ceste iz časa ZSSR. In zdaj meja. Rusi imajo sicer nekaj brezvizumski prehod preko Litve. Problem je čakanje. Nikomur od uradnikov se nikamor ne mudi. Naj bodo kilometrske vrste kamionov ali osebnih vozil še tako dolge: hiti počasi! Pač drug z drugim tekmujejo, kdo bo bolj natančno počasi. Še sreča, da ima redna avtobusna linija prednost, pa kljub temu nam obe meji, ruska in litovska, pobereta dve uri in pol. Pa nismo v vrsti nič čakali, samo z avtobusom je bilo toliko opravil. Potniki so bili v glavnem namenjeni v Belorusijo,

nekaj tudi v Litvo. Tale del Baltika in vseh treh držav, ki so nastale iz nekdanje ZSSR, je res pravi čudež. Da so Sovjeti pristali na samostojnost teh treh držav in da so s Kaliningradom odsekani od matične Rusije, to je res čudež! Rusi imajo namreč kar nekaj podobnih nepriznanih »republik« na kavkaškem terenu, Čečenija, Osetija, Gorski Karabah in še bi se kaj našlo.

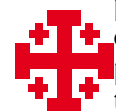
Torej sem spet doma v Evropi. V resnici je občutje, da si res doma. Valuta, urejenost, dežela, promet. Litvo komaj prepoznam. Tu sem bil prvič pred nekako 15 leti, potem še kolesarjenje in romanje z avtobusom. Dežela je v tem času naredila tak razvoj, da mi je skoraj prepoznavna. Večerni dvourni sprehod po Vilniusu me je v začetku navdajal s prepričanjem, da sem se v mestu zmotil. Kot da v Vilniusu še nikdar ne bi bil, čeprav sem bil že trikrat. Desni breg reke Neris je spremenjen v nekakšno ameriško mesto s stolpnica-mi: banke, uradi, predstavništva z vsega sveta. To bi bila značilnost tega dela mesta. Levi breg reke pa je tudi popolnoma spremenjen, ker je večinoma obnovljen in vstavljenih je tudi mnogo novih zgradb. Šele ko sem končno prepešalil središče mesta in ko sem došel do Marijine božjepotne kapele, ki je nad mestnimi vrati in je na seznamu evropskih Marijinih svetišč, sem se dokončno prepričal, da sem res v Vilniusu. In kakšna božja pot je na vratih mesta Vilnusa? Ausroš vartai se reče po litovsko. Sicer bi rekli

Marija – jutranja zarja. Upodobitev črne Marije in ob njej konjenik in na njem sv. Jurij, ki je zaščitnik Litve in Belorusije. Izvor ikone ni znan, je pa čudodelna, posebej daleč v zgodovino sega izročilo, da je ta podoba odbila vdore Tatarov.

Takih premikov, obnov, novogradenj še nisem zasledil v nobenem mestu, pa sem jih že obiskal kar sto in več. Sicer je površina Litve 65.300 km², a prebivalstva je le nekaj nad tri milijone, po sestavi so Litovci, Poljaki, Rusi in Belorusi. Vilnius (poljsko Wilno, nemško Wilna, rusko Вильнюс/Вильно, belorusko Вiльня/Вiльнюс, jidiš ווילנע Vilne) je glavno mesto Litve. Po podatkih iz leta 2005 ima 553.904 prebivalcev (1,4 milijona skupaj z Vilensko pokrajino).

V bližini Vilnusa se nahaja točka, ki je po mnenju nekaterih geografov geometrijsko središče Evrope. Torej križišče med Uralom in Islandijo ter Nordkapom in Gibraltarjem.

Na obzorju pa je že nedelja. Letos jo prevzame Gospodovo spremenjenje na Gori. Duh me je že ponesel tja, telo pa ostaja v Vilniusu.

**Darovi za Sveto deželo
(junij - julij 2017):
1. 6. 2017 – 31. 7. 2017**

Darko	Morela	10 €
Ana	Gregor	10 €
Mara	Vilar	10 €
Zdenka	Demšar	10 €
Rozi	Ivančič	12 €
Stanislav	Stanič	12,05 €
Marjan	Salobir	15 €
Marija Magdalena	Hržič	20 €
Terezija	Hruševar	20 €
Ana	Konig	20 €
Marija Magdalena	Sever	20 €
Mitja	Rihtaršič	25 €
Ana	Grenc	30 €
Viktorija	Ževart	30 €
Ivana	Gošnik	30 €
Marko Ernest	Kerševan	30 €
Dolores	Omahen	30 €
Pavla	Janžekovič	35 €
Jožefa	Zajc	50 €
Rozalija	Glasečnik	50 €
Cvetko	Valič	50 €
Frančišek	Rihtar	50 €
Jana	Benčina Henigman	50 €
Vlasta	Globevnik	60 €
Franc	Beravs	60 €
Rezka	Hočevan	100 €
Alfred	Brežnik	100 €
Lea	Zidan	100 €
Marija	Nartnik	100 €
kartuzija Pleterje		1.000 €
	SKUPAJ	2.139,05 €

6. avgust

Deževno nedeljsko jutro. Po slovesni maši se odpravljam v Kaunas, z vlakom seveda. Kaunas (poljsko Kowno, rusko КОВНО, belorusko Кóўна/Кáўнас) je drugo največje mesto v Litvi. V zgodovini je bilo center gospodarstva, akademije in kulture. Kaunas je bil od leta 1413 tudi glavno mesto Velike litovske kneževine. Danes je Kaunas prestolnica pokrajine Kaunas. Mesto stoji ob sotočju rek Neris in Neman.

Želim obiskati patre, posebej patra Severina, ki je prišel iz Vzhodne Nemčije še v času komunizma in je pomagal litovskim frančiškanom, da so si opomogli. Naučil se je litovščine in se odlično vključil med mlade redovnike, bil jim je celo učitelj v noviciatu. V času ZSSR je bil red prepovedan in tako je bil eden litovskih frančiškanov rektor v škofijskem semenišču. Bogoslovce je tudi povedal, da je redovnik, frančiškan in da ne sme nositi redovne obleke. Bogoslovce je zanimalo to življenje in trije so se odločili, da vstopijo. Še naprej so bili v obleki bogoslovcev, naredili pa so

postulaturu (pripravo) in tudi noviciat z redovnimi zaobljubami. In ko je »izbruhnila svoboda«, se je že oblikovala prva redovna skupnost in potem še druge in danes jih je v litovski provinci kar 40. Duhovno oskrbujejo tudi izseljence, ki živijo v Kanadi.

Pred leti smo romali tudi sem v Kaunas in se srečali s p. Severinom. Sedaj slušbuje na Gori križev blizu kraja Šaulai. Tudi tam smo že bili s kolesi in celo mašo smo imeli v novem samostanu, ki jim ga je zgradila asiška provinca.

Ko sem vstopil v cerkev, sem opazil res veliko sprememb. Oltarji so delno obnovljeni, okna povsem nova, z vitraji, ki so jih darovali dobri ljudje. Veliko sveč je gorelo pri vsaki sveti podobi, navdih pravoslavja? In varuhinje svetišča pri vratih so mi v ruščini razlagale vso zgodbo. In tedaj pride gvardijan in potem sva pogovor začela midva. Imajo kar tri pripravnike za frančiškane in so razmeroma mladi. Dejal je, da je vsak dan dež in res je vreme kot spomladi. Cerkev stoji ob nekdanjem gradu in ob sotočju rek na drugi strani in na obzidju vihra zastava z grbom sv.

Jurija, ki je zaščitnik države. Gvardijan še nikdar ni bil v Sveti deželi in povabil sem ga, naj gre z nami. Pri obnovi samostana, ki je bil tudi vrnjen po umiku ruskih tovarišev, so nekaj nadstropij spremenili v romarsko gostišče, imenovano DOMUS PACIS. In pravi, da je dobro obiskan, ker so gostoljubni. Med pogovorom pred cerkvijo pa že prihaja mlada družina z detetom za krst. Sicer nimajo župnije, ampak krščujejo pa kar. Pa sva se poslovila.

Mesto preseneča malo manj kot Vilnius glede na obnovo, pa vendar. Starine so primerno ohranili, pri gradnji pa so nekdanje v glavnem uporabljali opeko, ker je bil material za izdelavo pri roki. Tako so tudi cerkev patri sami gradili pod vodstvom mojstrov, vendar so opeko sami izdelovali z rečnega proda.

Vesel sem bil novih poznanstev v naših vrstah in tako se je ob povratku v Vilnius nedelja obrnila k večeru. Načrtujem za jutri in naprej. Obiskati želim Belorusijo s sv. Jozafatom Kunčevičem, ki je bil mučenec za edinost Cerkve. In to bodo mesta: Minsk, Vitebsk in Polock.

(se nadaljuje)

ŠVICA – Marijina božja pot EINSIEDELN, Glacierexpress in Berninapass

Vlak na celi poti od 4. do 7. oktobra 2017

4 dni, od srede do sobote zjutraj: 2 noči v mladinskih domovih z več ležišči, 2 noči na vlaku z ležalniki

Švica je bila vedno lepa in draga dežela. So pa še vedno možnosti, da si deželo ogledaš in občuduješ na potovanju z vlakom in nekoliko peš. Zato imate pred seboj program, ki bo v lepoti jesenskih barv pokazal Švico v popolnoma novi podobi. Popotovali bomo od vzhoda do zahoda, skozi Valis v Engadin, vedno po izbranih progah, ki razkrivajo čudovite podobe jesenske Švice. Bivanje je preprosto, v mladinskih domovih in na vlaku.

PROGRAM:

☞ **dan, 4. oktober (sreda):** ob 4.45 odhod avtobusa z Viča na vlak v Monfalcone (Tržič); vožnja s prestopi preko Milana (eurostar) v Švico – Domodossola – Zermatt.

☞ **dan, 5. oktober (četrtek):** dan za najlepši vlak v Švici – GLACIEREXPRESS, najpočasnejši ekspres. Na vlaku je možna tudi postrežba, vendar švicarske cene še niso »uskajane« z našimi. Priporočljiv je dobro založen nahrbtnik s prigrizki in dobrimi tekočinami. Ni ovir. Nadaljevanje po slikoviti gorski pokrajini do Samede in še naprej do prelaza na Berninski prog na

2.253 m/ndm (Ospizio Bernina). V Sargansu prestop na vlak za Tirano.

☞ **dan, 6. oktober (petek):** po zajtrku nazaj v Švico, na slavno Retijsko železnico, ki je na Unescovem seznamu tehnične dediščine. Preko prelaza Bernina v St. Moritz, tam kratek postanek za ogled mondenega gorskega središča in nadaljevanje vožnje proti osrednjemu Marijinemu svetišču EINSIEDELN. Popoldne romarska sveta maša, nekaj prosto, nato pa do Züricha in tam namestitev v kupeje s 4 ležalniki. Nočni vlak do Ljubljane.

☞ **dan, 7. oktober (sobota):** ob 8.12 prihod vlaka v Ljubljano.

CENA ROMANJA: 555€ (člani vključuje: železniška vozovnica za vse navedene proge, 2x spanje v mladinskem domu s polpenzionom, 1x spanje na vlaku z ležalniki, hrambe prtljage v garderobah na postajah, vstopnine.

Prijave takoj, najpozneje do 10. septembra 2017. Plačilo ob prijavi 300€. Zgodnja prijava in prvi del plačila do 1. septembra – 30€ popusta.

MOŽNOSTI PRIJAVE (obvezna pisna prijava): prijava preko spleta, s prijavnico, ki vam jo pošljemo po e-pošti ali navadni pošti, druge oblike prijave niso veljavne.

Pripravil p. Peter Lavrih

ROMANJE GNIDOVČEVA POT

Kosovo in Makedonija, bratski pravoslavni vzhod, lepote, kultura, zgodovina ...

VLAK IN AVTOBUS od 20. oktobra do 24. oktobra 2017

Na poti se bomo seznanili s svetniškim likom apostola naših bratov na Balkanu, častitljivim božjim služabnikom škofom F. J. Gnidovcem, s sv. materjo Terezijo, rojeno v Skopju, ter z učenci sv. Metoda.

PROGRAM:

☞ **Petek, 20. 10. 2017:** jutranji odhod vlaka ob 8.25 iz Ljubljane, skozi Hrvaško, Srbijo do Skopja. Prihod v Skopje v jutranjih urah.

☞ **Sobota, 21. 10.:** po zajtrku v hotelu vožnja proti Prištini, obisk romarskega središča LETNICA na Kosovu, kjer je bila misijonska postojanka škofa Gnidovca; sveta maša v Prištini. Pravoslavni in katoliški kraji, apostolsko delovanje našega škofa Gnidovca.

☞ **Nedelja, 22. 10.:** sveta maša v kapeli nove hiše (muzeja) sv. matere Terezije, ogled mestnega središča, cerkev sv. Spasa (Odrešenika); popoldne vožnja do Ohrida, večer

ob Ohridskem jezeru, večerja in prenočevanje v Ohridu.

☞ **Ponedeljek, 23. 10.:** po zajtrku nadaljevanje proti sv. Naumu na meji z Albanijo, obisk odlično ohranjene cerkvice ob jezeru, nadaljevanje do Bitole, sveta maša, tam kosilo (namesto večerje). Nadaljevanje po rodovitni ravnini Pelagonije do Skopja. Vstop na vlak (ležalnik), vožnja proti Beogradu, prihod v jutranjih urah (07.46).

☞ **Torek, 24. 10.:** ob 10.55 nadaljevanje vožnje proti Ljubljani, s prihodom ob 20.57.

Cena celotnega potovanja romanja: 395€ (pri udeležbi nad 45 romarjev); 420€ (pri udeležbi manj kot 45).

V ceno je vključeno: vozovnica za vlak, 2 polpenziona, DDV, nezgodno zavarovanje, vodstvo romanja, VSTOPNINE NISO VKLJUČENE.

Ob prijavi plačilo 200€. Doplačilo za enoposteljno sobo (v hotelu) je 80€.

Na vlaku so kupeji po 4 ležišča.

Za Kosovo potrebujete POTNI LIST, osebna izkaznica ne zadošča!

Prijave samo pisne!

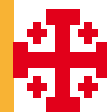
Po e-pošti komisariat@rkc.si ali prijave preko spleta.

PRIJAVE

po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134

www.sveta-dezela.si
komisariat@rkc.si

Silvin Kranjc OFM BESEDE ŽIVLJENJA 3

To je že tretja v seriji knjig s tem naslovom. Njen namen je oživljanje in dopolnitev osnovnošolskega verouka. Knjiga postavlja v ospredje Jezusovo delovanje, njegov nauk in njegovo učenje, ki ga podpirajo znamenja (čudeži).

format 29,7 x 21 cm
obseg 160 strani
cena 10 €

V PRIPRAVI PRI ZALOŽBI BRAT FRANČIŠEK:

Ilia Delio OSF FRANČIŠKANSKI POGLED NA STVARSTVO

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si
www.ofm.si/zbf